

Članki in prispevki

UDK 821.124+821.14:378(436Graz)(091)"1904/1918"

1.01 Izvirni znanstveni članek

Prejeto: 12. 5. 2021

Matej Hriberšek*

Slovenski doktorji klasične filologije na graški univerzi med letoma 1904 in 1918 *Slovenian doctoral graduates in classical philology at Graz university between 1904 and 1918*

Izvleček

Na Univerzi Karla in Franca v Gradcu je s področja klasične filologije med letoma 1904 in 1918 doktoriralo sedem slovenskih študentov klasične filologije. Prvih pet doktorjev klasične filologije, ki so doktorirali med letoma 1876 in 1904 (Jakob Purgaj, Ivan Tertnik, Josip Šorn, Valentin Korun in Josip Tominišek), je v zgodovini slovenske klasične filologije in klasičnega šolstva, pa tudi na področju prosvete, prosvetne politike in znanstvenega dela pustilo velik pečat. Med sedmerico, ki jim je sledila do leta 1918, so bolj znani trije: Karel Verstovšek, ki ga bolj kot po filoloških dosežkih poznamo zaradi njegovega političnega udejstvovanja in po prizadevanjih na področju šolstva; Josip Puntar, ki se je uveljavil kot raziskovalec literature (literarni teoretik in kritik), posebej kot prešernoslovec, in Franc Mišič, ki je bil zelo dejaven med koroškimi Slovenci. Preostali štiri: Heinrich Lončar, Eduard Dolinšek, Franc Rostacher in Mihael Pinter, so malo znani. V prispevku, ki je tematsko nadaljevanje članka, objavljenega v prejšnji številki Šolske kronike, v katerem je predstavljenih prvih šest slovenskih doktorjev klasične filologije z graške univerze, so orisani predvsem njihov študij in doktorski, zgolj okvirno pa njihovo poznejše učiteljsko delo in delovanje na drugih področjih.

Abstract

Between 1904 and 1918, seven Slovenian students in classical philology obtained their PhD at the University of Graz. The first five classical philology students who obtained their doctorates between 1876 and 1904 (Jakob Purgaj, Ivan Tertnik, Josip Šorn, Valentin Korun and Josip Tominišek), left a big mark in the history of Slovenian classical philology and classical schooling, as well as in education, education policy and academic work. Among the further seven students up to 1918, three are well known: Karel Verstovšek, who is more renowned for his political activities and strivings in the field of education rather than his philological achievements; Josip Puntar, who established himself as a literary researcher (literary theoretician and critic), particularly into France Prešeren; and Franc Mišič, who was very active among Slovenians in Carinthia. The other four: Heinrich Lončar, Eduard Dolinšek, Franc Rostacher and Mihael Pinter are less known. This article continues the theme of the article published in the previous issue of Šolska kronika, in which the first six doctors of Slovenian classical philology at Graz university are described, focusing particularly on their studies and theses, while there is also an outline of their later teaching work and activities in other areas.

* Doc. dr. Matej Hriberšek, Oddelek za klasično filologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, e-pošta: matej.hribersek@ff.uni-lj.si; matej.hribersek@guest.arnes.si.

Ključne besede: zgodovina univerzitetnega študija, avstrijske univerze, klasični filologi, doktorji, disertacije

Key words: history of university study, Austrian universities, classical philologists, doctors, dissertations

Uvod

Pričujoči prispevek je tematsko nadaljevanje prispevka, objavljenega v prejšnji številki Šolske kronike,¹ v katerem je bilo predstavljenih šest od skupaj trinajstih slovenskih doktorjev klasične filologije, ki so na Univerzi Karla in Franca v Gradcu doktorirali v obdobju med letoma 1872 in 1904. V tem prispevku je predstavljena sedmerica, ki so na isti univerzi doktorirali med letoma 1904 in 1915 (letnica 1918 je postavljena zato, ker so zadnji med njimi učiteljske izpite opravili v tem letu): Karel Verstovšek, Henrik Lončar, Franc Mišič, Edvard Dolinšek, Franc Rostacher, Josip Puntar in Mihael Pinter. Predstavitve omenjenih niso zaokroženi biografski orisi njihovega življenja in dela, ampak so osredinjene predvsem na njihov študij na graški univerzi in na njegovo vsebino. Temeljijo na zbiranju in obravnavi študijske dokumentacije v univerzitetnem arhivu graške univerze, namen raziskovanja, ki je bilo sestavni del projekta Zgodovina doktorskih disertacij slovenskih kandidatov v Avstro-ogrski monarhiji (1872–1918),² pa je bil predvsem poskus ugotoviti, ali sta študij in nato doktorski študij slovenskih doktorjev klasične filologije vsebinsko vplivala na njihovo poznejše delo. Zato so v predstavitev vključeni tudi opisi njihovih predmetnikov (brez prepisov njihovih vpisnic (*Nationale*), ki bodo lahko v pomoč tudi drugim raziskovalcem njihovega življenja in dela, ko bodo obravnavali njihovo delo tudi na drugih področjih zunaj klasične filologije, obenem pa so tudi dragoceno dopolnilo k obstoječim biografskim opisom posameznikov, v katerih je študij le redko natančneje predstavljen. Njihovo poznejše delo na področju prosvete, ko so delovali kot učitelji in prosvetni delavci, na področju drugih strok (zlasti slavistike) in politike (npr. Verstovšek in Mišič), je predstavljeno le sumarno in ostaja uporabno izhodišče za nadaljnje raziskovalno delo.

Karel Verstovšek (Karl Verstovšek)

Rodil se je 26. julija 1871 v Velenju (*Wöllau*), kjer je obiskoval ljudsko šolo, nato pa se je vpisal na državno gimnazijo v Celju, ki jo je obiskoval med šolskima

1 Matej Hriberšek, Prvi slovenski doktorji klasične filologije z graške univerze, *Šolska kronika* 29, 2020, str. 23–80.

2 Projekt je financirala ARRS (evidenčna številka J7-7276), vodil pa ga je prof. dr. Tone Smolej.

letoma 1885/1886 in 1892/1893; tu je 19. julija 1893 maturiral.³

Jeseni 1893 se je vpisal na Filozofsko fakulteto Univerze Karla in Franca v Gradcu, kjer je osem semestrov, od zimskega semestra 1893/1894 do letnega semestra 1897, poslušal predavanja iz klasične filologije in slovanske filologije, arheologije, zgodovine in filozofije. S področja klasične filologije, antične zgodovine, arheologije in umetnostne zgodovine je pri Maxu Theodorju von Karajanu poslušal predavanja o Sofoklovi dramatik, o zgodovini grške književnosti (lirika, epika, dramatika), o zgodovini Homerjevih pesnitev, o zgodovini grške znanstvene literature (po Aristotelu), o grški metriki in o grški skladnji, obiskoval je vaje iz grške metrike (posebej analizo Sofoklovih zbornskih spevov), na seminarjih in proseminarjih pa so obravnavali homerske himne (*Himna Demetri*), *Boj med žabami in mišmi* (*Batrachomyomachie*), grške elegične

Karel Verstovšek
(*Ilustrirani Slovenec*, 1918).

in jamske pesnike (izbor), Ajshila (*Agamemnon*), Sofokla (*Trahinke*), Evripida (*Medeja*), Aristofana (*Oblačice*), Platona (*Simpozij*), Tukidida, Demostena (*Proti Leptinu*), Vergilija (*Ekloge*) in Tacita (*Pogovor o govornikih*). Pri Aloisu Goldbacherju je obiskoval predavanja o zgodovini rimske književnosti in o latinski skladnji, pri njem pa so obravnavali Herodota, Platona (*Harmid, Lizis*), Terencija (*Formion*), Cicerona (*O naravi bogov, Pisma Atiku*), Vergilija (*Georgike*), Horacija (*Satire, Ode*), Tibula, Ovidija (*Žalostinke*) in Livija. Pri Heinrichu Schenklu je poslušal predavanja o zgodovini grške in rimske filozofije, o zgodovini rimske književnosti, o grških državnih starožitnostih in grški komediji, udeleževal se je vaj iz grške in latinske stilistike, pri njem pa so obravnavali izbor iz grške komedije, Platona (izbrani dialogi), Demostena (državni govori), Katula in Horacija (*Pisma*). Pri Wilhelmu Gurlittu je poslušal predavanja o grški mitologiji v

3 UAG, Rigorosenakten 499, Karl Verstovšek; UAG, Doktoratsakten, Karl Verstovšek, Curriculum vitae; Gregor Antoličič, Verstovšek Karel (Karol, Karl), *Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950*, 15, 2017, Lfg. 68, str. 243–244; Franc Rozman, Verstovšek, Karel (1871–1923), Slovenska biografija, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 2013. <http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi776856/#slovenski-biografski-leksikon> (pridobljeno 15. aprila 2021).

umetnosti (trojanski in tebanski mitološki cikel) ter obiskoval arheološke vaje; pri Adolfu Bauerju je obiskoval predavanja o zgodovini antike (grška in rimska zgodovina) ter o Aristotelovem nauku o državi in njegovih predhodnikih.

S področja slovanske filologije je pri Gregorju Kreku poslušal predavanja iz starocerkvenoslovanščine (oblikoslovje, glasoslovje), o zgodovini slovanske filologije (posebej o Josefu Dobrowskem in o Jerneju Kopitarju), o začetkih slovanske umetne poezije, o sorodnosti med slovanskimi besedami, o primerjalni slovnici južnoslovanskih jezikov, o vplivu krščanstva na slovanski jezik in mitologijo, o slovanski ljudski epiki, o historični slovnici (razvoj in funkcija glagola in zgodovinski razvoj slovanskih jezikov), obiskoval je njegov seminar za slovansko filologijo in vaje, kjer so obravnavali različna besedila (*Brižinski spomeniki (Monumenta Frisingensia)*, *Cločev glagolit (Glagolita Clozianus)*, *Slovo o polku Igorevč* idr.). Pri Vatroslavu Oblaku je obiskoval predavanja o starocerkvenoslovanski slovnici, o slovenski slovnici, o romantiki v slovenski književnosti, o zgodovini južnoslovanske književnosti (do konca 14. stoletja) in o slovanskih jezikih (pregled) ter se udeleževal vaj z obravnavo besedil. Pri Karlu Štreklju je poslušal predavanja o slovenski slovnici.

Antonio Ive je bil njegov učitelj italijanščine, pri Antonu Schönbachu je poslušal predavanja o novovisokonemški stilistiki, pri Eduardu Martinaku o osnovah pedagogike, pri Alexiusu Meinongu o teoriji kompleksnosti in relativnosti (*Complexions- und Relativtheorie*), pri Hugu Spitzerju pa o zgodovini filozofije.⁴

Verstovšek se je 10. julija 1897 prijavil k učiteljskemu izpitu; 12. junija 1898 mu je po opravljenih zahtevanih obveznostih komisija izdala dovoljenje, da sme na gimnazijah poučevati klasično filologijo kot glavni predmet in slovenski jezik kot stranski predmet ob uporabi nemškega in slovenskega učnega jezika. Od septembra 1897 do septembra 1898 je poučeval na državni gimnaziji v Celju kot suplent, od septembra 1898 pa na državni gimnaziji v Mariboru, do septembra 1900 še kot suplent, od septembra naprej (do 1911) pa kot pravi gimnazijski učitelj. V času, ko je pripravljajl disertacijo in doktoriral, je bil redno zaposlen v Mariboru.⁵

Devetega junija 1903 se je Verstovšek prijavil k rigorozoma in ob prijavi je oddal disertacijo z dolgim naslovom *Quellenstudien ueber die in Plutarchs Schrift 'de genio Socratis' und in den Dissertationen des Maximus Tyrius τὸ δαιμόνιον Σωκράτους und ἐτι περὶ Σωκράτους δαιμονίου vorhandenen Ansichten über das Daemonium des Sokrates und Dämonen überhaupt (Študije virov o pogledih, ki jih najdemo v Plutarhovem spisu O Sokratovem dajmonu in v razpravah Maksima iz Tira Kaj je Sokratov dajmonij in Še o Sokratovem dajmoniju, o Sokratovem dajmoniju in o demonih nasploh)*. Disertacija, ki obsega 130 strani, je ohranjena (hrani jo graška univerzitetna knjižnica);⁶ 10. junija 1903 je bila dana v presojo Maxu Theodorju von Karajanu in Heinrichu Schenklu, njena posebnost pa je, da

4 UAG, Philosophische Fakultät, Nationale, Karl Verstovšek, WS 1893/1894–SS 1897.

5 UAG, Doktorsakten, Karl Verstovšek, Curriculum vitae.

6 UBG, Hauptbibliothek, Sondersammlungen – Historische Dissertationen II 250231.

kot edina med ohranjenimi filološkimi disertacijami ni napisana na roko, ampak je natipkana. Verstovšek je v obsežnem uvodu (str. 1–50) predstavil raziskave o tem vprašanju od antike naprej, relevantno literaturo in samo tematiko. V drugem poglavju je najprej naredil zelo kratek uvod v dajmonologijo (*Die Daemonologie*; str. 50–51), v nadaljevanju pa je najprej predstavil tematiko pri Plutarhu (str. 51–95; 1. *Der Daemon ist der Noös* (str. 60–69), 2. *Seelen werden als Sterne dargestellt* (str. 69–72), 3. *Das Verhältnis der Seele zum Körper* (str. 72–75), 4. *Der Zustand der Seelen nach dem Tode* (str. 75–95)) in pri Maksimu iz Tira (96–118), v zadnjem poglavju (str. 118–126) njune skupne značilnosti, v dodatku (str. 126–130) pa je pisal o poznejšem odmevu nauka obeh.

Izbrana ocenjevalca Heinrich Schenkl in Max Theodor von Karajan sta razpravo ocenila zelo kritično. Kandidatu sta očitala vrsto slabosti: da disertaciji manjka ustrezna vsebinska razdelitev; da se eni in isti podatki pogosto ponavljajo; da so navedbe mestoma kontradiktorne; da je v disertaciji kar nekaj nedoslednosti; da osrednje tematike, tj. Sokratovega dajmonija (δαίμόνιον), ne predstavi takoj na začetku; da večkrat posega zunaj meja zastavljene tematike, ki ji mestoma ni kos; da je končni rezultat njegovega dela bolj trdno zastavljena dispozicija kot disertacija. Poočitala sta mu tudi nenatančno izražanje in pomanjkljiv nemški slog. Priznala pa sta mu izjemno marljivost, vestnost in samostojno presojo; pohvalila sta njegovo temeljito poznavanje tako novejše kot tudi starejše strokovne literature, samostojno dojetje tematike in nekatere odlične sodbe. Sta pa pred morebitno objavo disertacije zahtevala njeno temeljito revizijo. Po njunem mnenju je disertacija kljub pomanjkljivostim zadoščala za pripustitev k rigorozoma.⁷

Glavni rigoroz iz klasične filologije in zgodovine antike je Verstovšek opravil 12. decembra 1903; ocena vseh treh ocenjevalcev (Schenkl, Karajan in Bauer) je bila soglasna: »zadostno« (genügend). Stranski rigoroz iz filozofije je opravljal 20. aprila 1904; en ocenjevalec (Meinong) je njegovo znanje ocenil kot nezadostno (ungenügend), preostala dva (Martinak in Bauer) pa kot zadostno (genügend), zato je bil aprobiran z večino glasov (*per vota maiora*). Promoviran je bil 23. aprila 1904.⁸

Po končanem študiju je Verstovšek učil na mariborski gimnaziji do l. 1911. Politično je bil dejaven že od konca svojega študija kot član klerikalne stranke, l. 1911 pa je opustil učiteljsko službo in se povsem posvetil politiki: bil je poslanec štajerskega deželnega zbora (1909), avstrijskega državnega zbora (1910) in član štajerskega deželnega odbora (1913), pozneje tudi predsednik Narodnega sveta za Štajersko. Med vojno je bil zelo projugoslovansko dejaven, veliko pa je pripomo-

7 UAG, Doktoratsakten, Karl Verstovšek, Gutachten über die Doktordissertation des Gymn. Prof. Herrn Karl Verstovšek (von Karajan, 26. Juni 1903); Gutachten über die Dissertation des Cand. phil. K. Verstovšek (Schenkl, 29. Juni 1903).

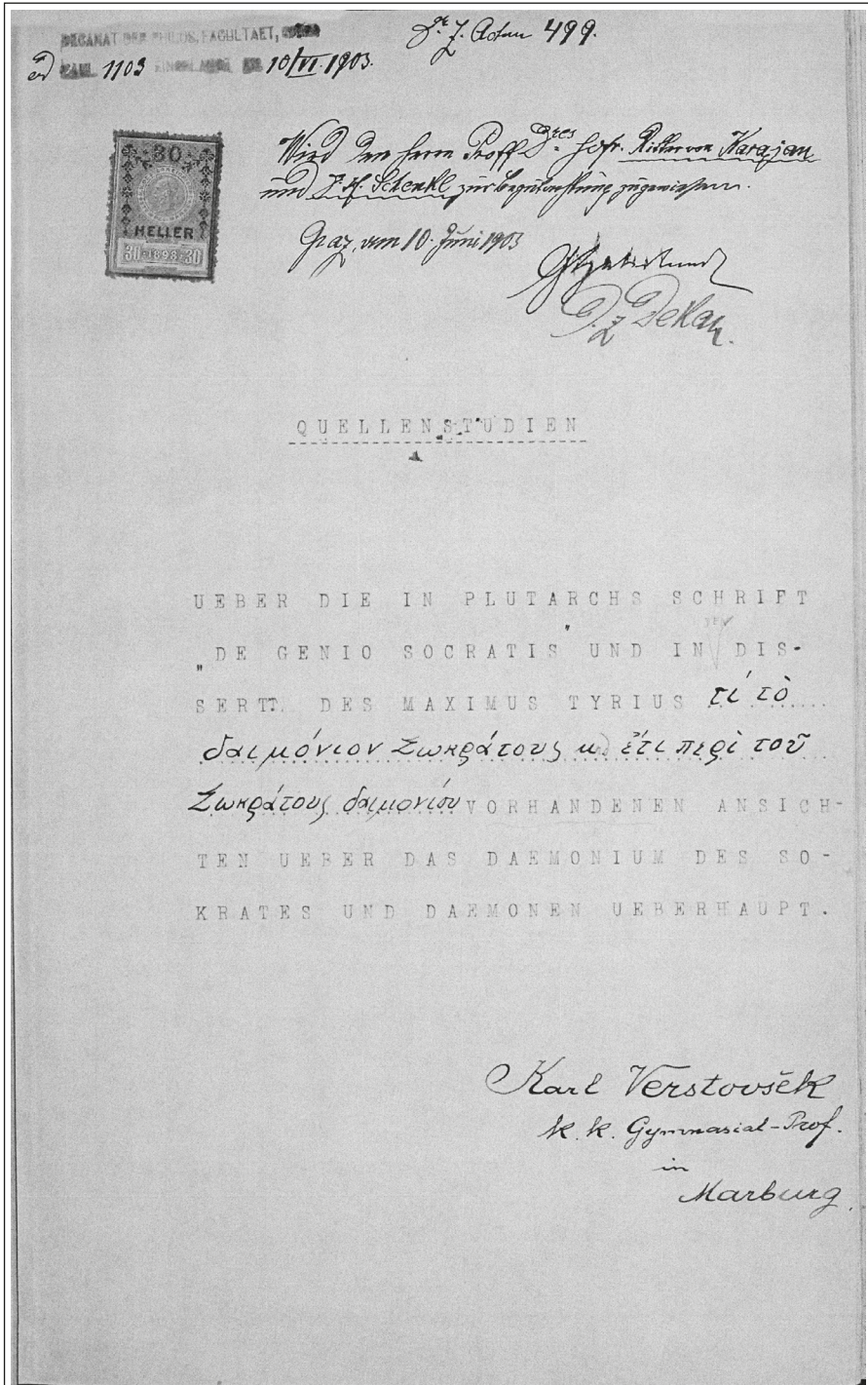
8 UAG, Rigorosenakten 499, Karl Verstovšek; Promotions-Protokoll Nr. 418.

Gutachten

über die Doktorarbeit des Gymn. Prof. Herrn Karl Verstovšek
 'Über die in Plutarch's Schrift „de genio Socratis“ und in der Dissert. des
 Maximus Tyrius εὐ τὸ δαιμόνιον Σωκράτους und ἔτι περὶ τοῦ Σω-
 κράτους δαιμονίου vorhandener Ansichten über das Dämonium des Sokra-
 tes und Dämonen (sic) überhaupt.' / 130 S. Fol. /.

Wie der Titel der vorliegenden Untersuchung über die Aufgabe im unklaren läßt, welche sich der Verfasser gestellt hat, so fehlt der Dissertation ^{selbst} jede bestimmte, der Natur des Gegenstandes entsprechende stoffliche Gliederung. Die notwendige Folge hiervon sind zahlreiche Wiederholungen derselben Dinge, die ermüdend wirken, und selbst Widersprüche in einzelnen mitunter erheblicher Art. Hiezu kommt noch eine vielfach unpräcise Ausdrucksweise, welche sich zeichnend in weitschweifiger, leeres Gerede verliert und sogar Verstärker gegen die Korrektheit der Sprache nicht frei bleibt.

Nach den Andeutungen auf den ersten Seiten der 'Einleitung' wäre zu erwarten, daß die Untersuchung sich zunächst mit dem δαιμόνιον des Sokrates beschäftigen würde und in einem anderen Teile mit dem ^{von} jenem so ziemlich fernab liegenden 'Dämonen' nach den Darlegungen der Daemologie bei Plutarch und Maximus Tyrius. Im ganzen und großen ist dies auch der Fall, doch keineswegs konsequent; denn in jedem der beiden Hauptabschnitte wird, oft ohne allen Grund, auf das Untersuchungsthema des andern Teiles eingegangen. Und fragt man nach dem Schlußergebnis der ganzen quellenkritischen Forschung, so besteht dies darin, daß sowohl Plutarch in seiner Schrift περὶ τοῦ Σωκράτους δαιμονίου als auch der Sophist Maximus Tyrius in der Dissertation XIV. und XV. bezüglich der Daemologie von einander unabhängig aus einseitigen Schriften der nacharistotelischen Philosophie gestöpft haben und daß es

Karel Verstovšek, naslovna stran disertacije (UBG).

gel k reorganizaciji šolstva, k ustanavljanju šol in Univerze v Ljubljani.⁹ Leta 1921 se je umaknil iz politike in se znova zaposlil kot učitelj na mariborski gimnaziji, kjer je poučeval do smrti.

Občasno je v časopisju in revijalnem tisku objavljal razne političnozgodovinske prispevke. Po doktoratu se na področju klasične filologije strokovno skorajda ni več udeleževal. Edini odmevnejši prispevek, ki ga je objavil, je bila razprava o jambski pesnitvi grškega pesnika Simonida z naslovom *O ženskah* (Περὶ γυναικῶν), ki jo je objavil v izvestju mariborske gimnazije za leto 1905,¹⁰ v kateri je na osnovi obstoječe strokovne literature predstavil njeno vsebino, namen, ozadje nastanka ter jezikovne, metrične in vsebinske posebnosti, dodal pa je tudi izvirnik in prevod v izvirnem jambskem metrumu. Razprava je izšla tudi v ponatisu kot samostojna publikacija; z njo je med strokovno javnostjo zbudil kar nekaj pozornosti in si prislužil pohvalne ocene.¹¹

Umrli je 27. marca 1923 v Mariboru.

Henrik Lončar

Rojen je bil 21. decembra 1878 v Ljubljani. Ljudsko šolo je obiskoval v Litiji in v Deutsch-Landsbergu na Zgornjem Štajerskem. Prva dva razreda gimnazije je v šolskih letih 1891/1892 ter 1892/1893 končal v Ljubljani,¹² v obdobju od 1893/1894 do 1898/1899 pa je obiskoval knezoškofijsko deško semenišče in gimnazijo v Gradcu; zrelostni izpit je opravil julija 1899.¹³

Po maturi se je vpisal na Teološko fakulteto Univerze Karla in Franca v Gradcu, kjer je študiral štiri semestre, od zimskega semestra 1899/1900 do letnega semestra 1900/1901. Tu je pri Johannu Weissu poslušal predavanja iz biblične arheologije, iz splošnega uvoda v teologijo, iz cerkvene in svetopisemske zgodovine, o zgodovinskih knjigah Stare zaveze, razlago prerokov Izaija in Zaharija ter imel tečaje hebrejščine, aramejščine in arabščine. Pri Antonu Michelitschu

9 Za natančnejši oris Verstovškovega življenja in dela na področju politike in šolstva gl. Aleksandra Gačič, Gregor Jenuš, *Znameniti Velenjčan Karel Verstovšek (1871–1923), zaslužni slovenski politik. Politična biografija: ob 145. letnici rojstva*. Velenje: Ustanova Velenjska knjižna fundacija, 2016.

10 Karel Verstovšek, Simonidovi jambi „Περὶ γυναικῶν“. Spisal Dr. Karl Verstovšek, *Jahresbericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Marburg a/D., veröffentlicht von der Direktion am Schlusse des Studienjahres 1905*, Marburg: Verlag des k. k. Staats-Gymnasiums (L. Kralik), 1905, str. 3–35.

11 n. n., Dr. Karl Verstovšek: Simonidovi jambi, *Slovan* 3, 1905, št. 12, str. 380; Josip Tominšek, Simonidovi jambi »o ženskah«, *Ljubljanski zvon* 25, 1905, št. 11, str. 628–629.

12 UAG, Rigorosenakten 544, Heinrich Lončar. V dokumentu sta napačno napisani letnici (1901/1902 in 1902/1903). Gl. tudi *Jahresbericht des k. k. Staats-Obergymnasiums zu Laibach am Schlusse des Schuljahres 1891/92*, Laibach 1892, str. 63; *Jahresbericht des k. k. Staats-Obergymnasiums zu Laibach am Schlusse des Schuljahres 1892/93*, Laibach 1893, str. 97.

13 UAG, Rigorosenakten 544, Heinrich Lončar; UAG, Doktoratsakten, Heinrich Lončar, Curriculum vitae des cand. philos. Heinrich Lončar.

je obiskoval predavanja iz spoznavoslovja (*Erkenntnislehre*), apologetike, Kanta (*Kritik der reinen Vernunft*), naravne filozofije in darvinizma ter filozofske in teološke vaje. Pri Franzu Stanoniku se je seznanjal z dogmatično teologijo, z Janezovim evangelijem, s pismom Efežanom in z novozaveznimi knjigami, pri njem pa obiskoval tudi vaje iz eksegeze. Pri Franzu Gutjahru je poslušal predavanja o pismu Tesaloničanom, o Lukovem evangeliju in iz uvoda v novozavezne knjige ter obiskoval vaje iz eksegeze. Poleg tega je obiskoval tudi predavanja Friedricha Krausa iz specialne patologije, terapije in zdravljenja notranjih obolenj, Rudolfa Klemensiewiczza iz splošne patologije in terapije, Wilhelma Pausnika o higieni, Leopolda Pfaundlerja o eksperimentalni fiziki, Antonia Iveja iz uvoda v italijanščino in R. J. Moricha iz uvoda v angleščino.¹⁴

Leta 1901 je opustil študij teologije in se vpisal na Filozofsko fakulteto dunajske univerze, kjer je študiral dva semestra, v zimskem semestru 1901/1902 in letnem semestru 1902. Tu je pri Michaelu Gitlbauerju obiskoval predavanja o zgodovini atiškega govorništva in metrične vaje iz Sofoklovih zbornskih spevov; pri Edmundu Haulerju je poslušal predavanja o zgodovini rimske književnosti, brali in interpretirali pa so Teokrita (*Idile*) in Plavta (*Ujetniki*); pri Hansu von Arnimu so razlagali Evripida (*Bakhe*); pri Emilu Reischu je poslušal predavanja o antičnih umetninah trojanskega epskega ciklusa, obravnavali so delo Flavija Filostrata Starejšega *Slike oz. Opisi slik (Bildbeschreibungen, Eikónes, Imagines)* ter razlage izbranih grških in rimskih umetniških del.¹⁵

Jeseni 1902 se je vpisal na Filozofsko fakulteto Univerze Karla in Franca v Gradcu, kjer je študiral štiri semestre, od zimskega semestra 1902/1903 do letnega semestra 1904. Tu je s področja klasične filologije in antične zgodovine pri Maxu Theodorju von Karajanu poslušal predavanja o zgodovini grške književnosti (epika, lirika, dramatika), o zgodovini Homerjevih pesnitev in o grški skladnji, hodil je na vaje iz grške metrike (metrična analiza Sofoklovih zbornskih spevov), na seminarjih in proseminarjih pa so obravnavali *Boj med žabami in mišmi (Batrachomyomachie)*, Salustija (*Jugurtinska vojna*), Vergilija (*Ekloge*) in Tacita (*Pogovor o govornikih, Agrikola*); pri Heinrichu Schenklu je hodil na predavanja iz zgodovine rimske književnosti in grških starožitnosti ter na vaje iz grške in rimske stilistike, brali pa so tudi Aristotela (*Poetika*), Lizija (izbrani govori) in Perzija; pri Aloisu Golbacherju so obravnavali Cicerona (*Pisma Atiku*) in Ovidija (*Žalostinke*); pri Adolfu Bauerju je poslušal predavanja o splošni zgodovini antike in obiskoval historični seminar, kjer so obravnavali Aristotelov spis *Ustava Atencev* in grške napise; pri Ottu Cuntzu je poslušal predavanja o javnem in zasebnem življenju Rimljanov ter hodil na vaje iz epigrafike.

S področja nemške filologije je pri Antonu Schönbachu obiskoval predavanja o nemškem besedotvorju, o nemški historični slovnici, o nemški skladnji, o nemških ljudskih pesmih in o zgodovini nemške književnosti od 13. do 15. sto-

14 UAG, Theologische Fakultät, Nationale, Heinrich Lončar, WS 1899/1900–SS 1900/1901.

15 UAW Philosophische Fakultät, Nationale, Heinrich Lončar, WS 1901/1902–SS 1902.

letja; pri Bernhardu Seuffertu je poslušal ciklus predavanj o zgodovini nemške književnosti (lirika in epika 16. stoletja; 17. stoletje; 19. stoletje, Lessing in njegovi sodobniki) ter obiskoval seminar za nemško filologijo, kjer so obravnavali nemško metriko in nemško novelistiko.

Pri lektorju za francoščino Louisu Dupasquierju je obiskoval tečaje francoščine in se udeleževal vaj, kjer so obravnavali sodobne francoske pisce (med drugim *Mémoires du Sergent Bourgogne* Adriena Bourgoinea); pri lektorju za angleščino R. J. Morichu je obiskoval tečaje angleščine, na vajah pa so obravnavali sodobne angleške lirike in dela Charlesa Lamba (*Essays of Elia, Eliana*).

Pri Hugu Spitzerju je obiskoval predavanja iz psihologije (s poudarkom na čutni zaznavi); pri Eduardu Martinaku je poslušal predavanja iz didaktike jezikovnega pouka in gimnazijske pedagogike (zgodovina pedagogike), na seminarju pa so obravnavali delo Wilhelma Muncha *Geist der Lehramts*; pri Alexiusu Meinongu je poslušal predavanja o spoznavni teoriji in se udeleževal dela v psihološkem laboratoriju.¹⁶

Lončar se je 20. maja 1905 prijavil k rigorozoma iz klasične filologije kot prvega predmeta in zgodovine antike kot drugega predmeta ter iz filozofije.¹⁷ Ob prijavi je predložil v latinščini napisano, 147 strani obsegajočo disertacijo z naslovom *De Lygdami carminibus* (*O Ligdamovih pesmih*); disertacija je ohranjena (hrani jo graška univerzitetna knjižnica).¹⁸ Kot je razvidno že iz naslova, se je lotil obravnave prvih šestih elegij 3. knjige Tibulovega korpusa, pripisanih anonimnemu avtorju Ligdamu. Razpravo je razdelil na devet poglavij. V prvem poglavju je orisal zgodovino odprtih vprašanj, povezanih s Tibulovim korpusom, zlasti glede njegove 3. knjige. Začetek je izrazito filološki, v njem pa predstavil kopico uporabljenih virov, med katerimi sta najpomembnejša disertacija Ludwiga Bollea (1872)¹⁹ in razprava Carla Boehlaua (1876).²⁰ V drugem poglavju je predstavil vsebino 3. Tibulove knjige ter odlike pesmi v njej; v tretjem poglavju je obravnaval vprašanje, kaj je iz 3. knjige Tibulovih pesmi mogoče izvedeti o Ligdamu, kaj so dejstva in kaj je izmišljeno. V četrtem poglavju se je ustavil ob Ligdamovem imenu in naredil primerjavo med 3. Tibulovo knjigo in 3. knjigo Ovidijevih *Žalostink*; v petem poglavju je razpravljal, ali je Tibulovo avtorstvo 3. knjige vprašljivo, predstavil razlike med Tibulom in Ligdamom ter nekatere njune skupne poteze; v šestem poglavju je obravnaval vprašanje medsebojnega vpliva, tj. ali je Ligdam posnemal Ovidija ali je Ovidij posnemal Ligdama ali sta se opirala na iste vire

16 UAG, Philosophische Fakultät, Nationale, Heinrich Lončar, WS 1902/1903–SS 1904.

17 UAG, Rigorosenakten 544, Heinrich Lončar.

18 UBG, Hauptbibliothek, Sondersammlungen – Historische Dissertationen II 250263.

19 Ludwig Bolle, *De Lygdami carminibus. Dissertatio inauguralis philologica quam amplissimi philosophorum ordinis auctoritate atque consensu in Academia Georgia Augusta ad summos in philosophia honores capessendos scripsit Ludovicus Bolle Detmoldensis*, Detmoldae: Typis Meyerianis, 1872.

20 Carl Boehlau, *De Lygdami carminibus, Programm des Fürstlich Hedwigschen Gymnasiums zu Neustettin*, Neustettin: M. Arends, 1876, str. 1–8.

544.

~~Henrik Lončar~~ **Henrik Lončar** geboren am 21. Dezember 1878 in Laibach, besuchte die Volksschulen in Laibach in Krain und Doulich-Landsberg, das Gymnasium 1894/5 und 1902/3 in Laibach, 1893/4 bis 1898/9 das des fürstlich-herzoglich-kaiserlichen in Graz, wozu er Juli 1899 das Reifezeugnis erhielt; darauf war er vom Wintersemester 1899/1900 bis Sommersemester 1900/1 an der theologischen Fakultät der Universität in Graz, im Winter- und Sommersemester 1901/2 an der philosophischen Fakultät der Universität in Wien, vom Wintersemester 1902/3 bis Ende des Sommersemesters 1904 an der philosophischen Fakultät der Universität in Graz studierend und wurde mit. Nr. 25947 bei Nr. 1445 in den Rigorosen promoviert am 30. Mai 1905, reichte er eine Dissertation über *Lygdamis aemulibus* ein und meldete sich zu den Prüfungen aus klassischer Philologie ab und, Geschichte des Altertums als zweites Fach, muss aus Philologie. Die Dissertation ist von den beghandelnden Professoren Goldbacher und Scheibl approbiert worden.

Das Nebenrigorosum aus Philologie fand am 30. Juni 1905 mit nachstehenden Erfolge statt:

genügend Meinong

genügend Hartmann

genügend Pfeuffer als Sekan.

Der Kandidat ist nach einstimmig approbiert von Pfeuffer abgelesen

Das Hauptrigorosum aus klassischer Philologie und Geschichte des Altertums fand am 5. Juli 1905 mit nachstehendem Erfolge statt.

genügend Goldbacher

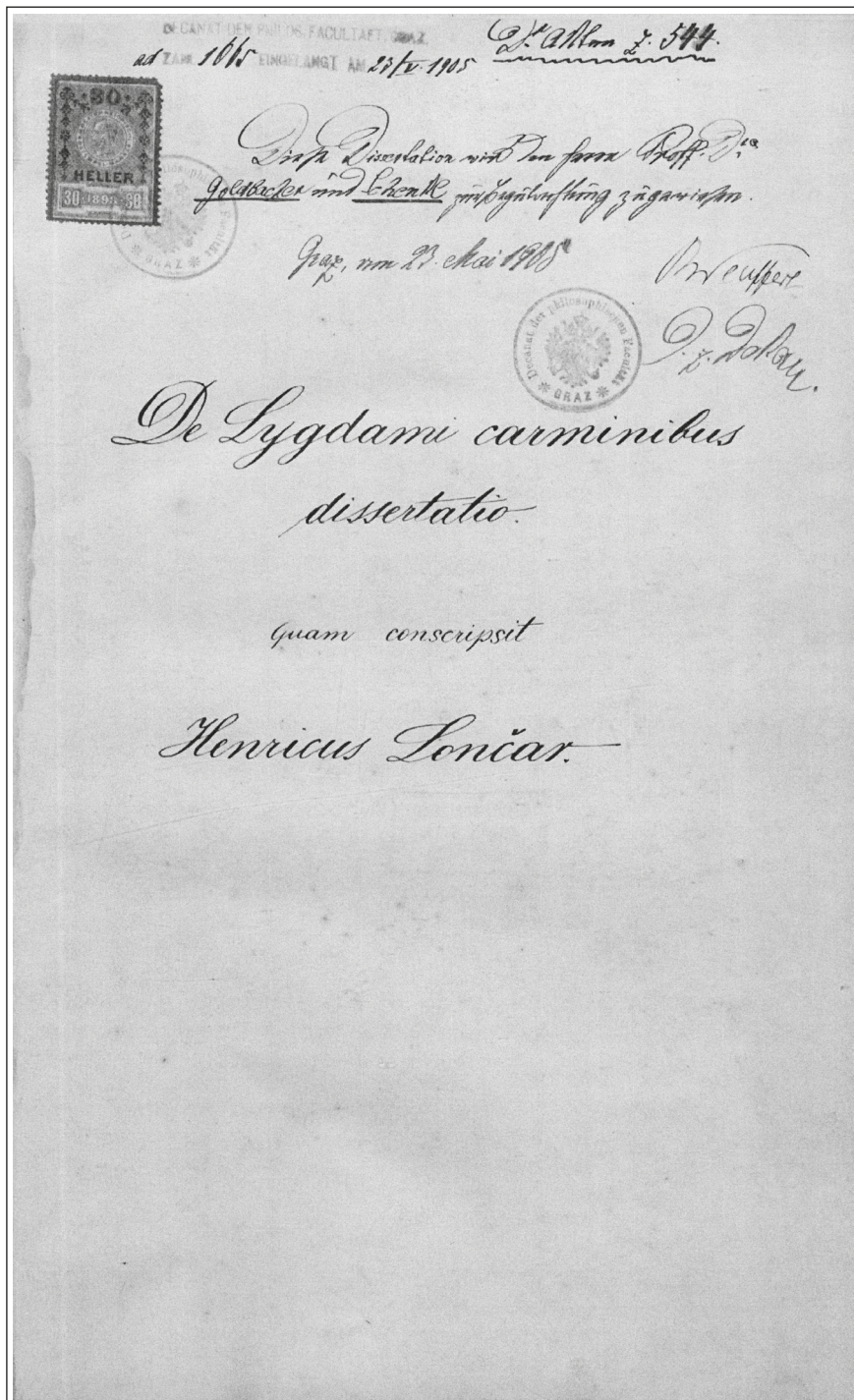
genügend Scheibl

genügend Bauer

genügend Pfeuffer als Sekan.

Lončar ist der Kandidat einstimmig approbiert von Pfeuffer abgelesen

Promoviert am 14. Juli 1905 Prom.-Prot. N. 456 Promotor Prof. Dr. Johann Loserth.

Henrik Lončar, naslovna stran disertacije (UBG).

(v tistih točkah, ki ju povezujejo). V sedmem poglavju je orisal podobnosti med Ligdamom in Ovidijem, ki se v svojem odnosu do Propercija razlikujeta: Ovidij se nanj naslanja in ga posnema, Ligdam pa ne. V osmem poglavju je razpravljal o tem, kaj je Ligdam črpal pri Katulu in Vergiliju, v devetem poglavju pa o tem, kdaj so Ligdamove pesmi izšle. Disertacijo je zaključil s kratkim povzetkom.

Za ocenjevalca disertacije sta bila določena Alois Goldbacher in Heinrich Schenkl. Ocenila sta, da je kandidat snov obravnaval z izrazito literarnoestetskega vidika. Pripomnila sta, da je veliko zapisanega zgolj pregledne narave, saj je kandidat ob opiranju na strokovno literaturo pogosto naredil zgolj pregled dosedanjih ugotovitev in revidiral odprta vprašanja, zato bi bilo treba pred objavo vložiti v delo še precej truda. Pohvalila sta ga, da se je zelo poglobil v tematiko in jo je temeljito obdelal ter marljivo pregledal obstoječo literaturo; prav tako sta kot odliko razprave izpostavila njegov lastni prispevek, saj je dodajal nemalo zelo izvornih pripomb in opazk, ki so pripomogle k pravilnejšemu ovrednotenju Ligdamovih pesnitev. Tudi za njegovo latinščino sta ocenila, da ustreza zahtevam in pričakovanjem. Disertaciji sta priznala, da gre za nezanemarljiv znanstveni dosežek, in jo brez pomislekov aprobirala.²¹

Lončar je stranski rigoroz iz filozofije opravljal 30. junija 1905; vsi trije ocenjevalci (Meinong, Martinak in Seuffert) so mu dali oceno zadostno (*genügend*) in ga soglasno aprobirali. Glavni rigoroz iz klasične filologije in antične zgodovine je opravljal 5. julija 1905; tudi tega so vsi štirje ocenjevalci (Goldbacher, Schenkl, Bauer in Seuffert) ocenili z zadostno (*genügend*) in ga soglasno aprobirali. Promoviran je bil 14. julija 1905.²²

V naslednjem letu (1905/1906) se je Lončar posvetil pripravi na učiteljski izpit, ki ga je opravil 7. marca 1906 iz klasične filologije kot glavnega predmeta in nemščine kot stranskega.²³

O njegovem življenju in delu po končanem študiju je malo znanega. V gimnazijskem izveščju celjske gimnazije za šolsko l. 1912/1913 izvemo, da je začel februarja 1913 učiti na državni gimnaziji v Celju (to leto je bil zaradi bolezni na bolniškem dopustu), da pa je pred tem kot profesor deloval na državni gimnaziji cesarja Franca Jožefa v Friedeku v vojvodini Tešin (Tetschen) v Šleziji.²⁴ V šolskem letu 1913/1914 je še poučeval v Celju,²⁵ v šolskem letu 1914/1915 pa je bil znova na

21 UAG, Doktoratsakten, Heinrich Lončar, Gutachten über die Zweck der Erlangung des Doktorgrades von Herrn Heinrich Lončar eingereichte Disposition de Lygdami carminibus (Goldbacher, 5. Juni 1905); Gutachten über die Dissertation des Kandidaten Heinrich Lončar (Schenkl, 19. Juni 1905).

22 UAG, Rigorosenakten 544, Heinrich Lončar, Promotions-Protokoll No. 456.

23 UAG, Lehramtsprüfungsakten, Heinrich Lončar.

24 *Jahresbericht des r. K. Staatsgymnasiums in Cilli, herausgegeben am Schlüsse des Schuljahres 1912/1913 von der Direktion*, A. K. K. Staatsobergymnasium, Cilli: Vereinsbuchdruckerei »Celeja« in Cilli, 1913, str. 40 in 41.

25 *Jahresbericht des r. K. Staatsgymnasiums in Cilli, herausgegeben am Schlüsse des Schuljahres 1913/1914 von der Direktion*, A. K. K. Staatsobergymnasium, Cilli: Vereinsbuchdruckerei »Celeja« in Cilli, 1914, str. 13 in 15.

bolniškem dopustu.²⁶ S šolskim letom 1915/1916 je bil Lončar na lastno prošnjo upokojen, najbrž iz zdravstvenih razlogov. Drugih podatkov ni.

Franc Mišič (Franz Mischitz)

Na Dobravi pri Borovljah (*Dobrowa bei Ferlach*) na Koroškem 2. novembra 1881 rojeni Franc Mišič je obiskoval ljudsko šolo v domačem kraju, nato pa se je vpisal na državno gimnazijo v Celovcu, ki jo je obiskoval med letoma 1895 in 1903; tu je 9. julija 1903 z odliko maturiral.²⁷

Istega leta (1903) se je vpisal na Filozofsko fakulteto Univerze na Dunaju, kjer je študiral šest semestrov (od zimskega semestra 1903/1904 do letnega semestra 1906). Tu je s področja klasične filologije pri Hansu von Arnimu poslušal predavanja o zgodovini grške lirike in grške dramatike, o grški skladnji, o zgodovini helenistične književnosti, o Platonu in o starejši grški filozofiji, obiskoval je vaje iz grške stilistike, na njegovih proseminarjih pa so brali in interpretirali Ajshila (*Sedmerica proti Tebam*), Tukidida, Platona (*Simpozij*), Teokrita, Perzija in Juvenala. Pri Edmundu Haulerju je obiskoval predavanja iz uvoda v študij klasične filologije, o zgodovini rimske književnosti, o Salustiju in o historični skladnji latinskega jezika, na njegovih proseminarjih pa so brali in obravnavali Cicerona (*Proti Kvintu Ceciliju o vedeževanju*), Salustija (*Zgodovina*), Horacija (*Epode*), Ovidija (*Žalostinke*), Livija in Fajdra. Pri Augustu Engelbrechtu je obiskoval vaje iz latinske stilistike in prevodne vaje iz Katula; pri Hugu Jurenki je hodil na vaje iz grške stilistike, prevajali pa so izbor iz grških lirikov; pri Paulu Kretschmerju je obiskoval predavanja in vaje iz grških dialektov, pri Eugenu Bormannu pa predavanja iz uvoda v študij antične zgodovine. Pri Emilu Reischu je obiskoval predavanja iz antične arheologije in obravnave antičnih umetnin (trojanski mitični cikel, izbrane skulpture). S področja slovanske filologije je pri Vatroslavu Jagiću obiskoval predavanja iz starocerkvenoslovanske slovnice in vaje v slovanskem seminarju; pri Milanu Rešetarju je poslušal predavanja o zgodovini srbohrvaške književnosti v 17. in 19. stoletju ter o primerjalnem oblikoslovju in glasoslovju glavnih slovanskih jezikov, pri Václavu (Wenzlu) Vondráku pa vaje iz

26 *Jahresbericht des r. K. Staatsgymnasiums in Cilli, herausgegeben am Schlüsse des Schuljahres 1914/1915 von der Direktion*, A. K. K. Staatsobergymnasium, Cilli: Vereinsbuchdruckerei »Celeja« in Cilli, 1915, str. 18.

27 UAG, Rigorosenakten 639, Franz Mischitz; UAG, Doktoratsakt, Franz Mischitz, Curriculum vitae; Danijel Grafenauer, Mišič, Dr. Franc, *Enzyklopädie der slowenischen Kulturgeschichte in Kärnten/Koroška. Von den Anfängen bis 1942. Band 2: J–PI* (izd. Katja Sturm-Schnabl, Bojan-Lilija Schnabl), Wien, Köln, Weimar: Böhlau Verlag, 2016, str. 920–921; Franjo Baš, Mišič, Franc (1881–1969), Slovenska biografija, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 2013. <http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi371213/#slovenski-biografski-leksikon> (pridobljeno 16. aprila 2021).

starocerkvenoslovanščine. Pri Adolfu Stöhru je obiskoval predavanja iz logike, pri Theodorju Vogtu pa iz splošne pedagogike.²⁸

S sedmim semestrom (zimski semester 1906/1907) je začel Mišič študirati na Filozofski fakulteti Karla in Franca v Gradcu, kjer se je posvetil predvsem klasični filologiji in germanistiki, v manjši meri tudi slavistiki. Pri Heinrichu Schenklu je obiskoval predavanja o grški mitologiji, na proseminarjih pa so prevajali Aristofana (*Žabe*) in Kalimaha (*Himne*). Pri Kukuli je poslušal predavanja o zgodovini latinske književnosti v cesarskem obdobju, na proseminarju pa so se ukvarjali z metričnimi besedili v heksametru in pentametru. Pri Aloisu Goldbacherju so na seminarjih in proseminarjih brali in obravnavali Platona (*Lizis*), Terencija (*Formion*), Cicerona (*O dolžnostih*), Vergilija (*Georgike*) in Horacija (*Satire*). Pri Ottu Cuntzu je poslušal predavanja o grški vojaški zgodovini in obiskoval vaje iz epigrafike, pri Adolfu Bauerju je hodil na historični seminar, pri Karlu Uhlirzu je obiskoval predavanja in vaje iz latinske paleografije, pri Franzu Winterju predavanja in razlage izbranih upodobitev grških bogov, pri Oskarju Eberstallerju pa iz šolske higijene. Pri Bernardhu Seuffertu je poslušal predavanja o nemški književnosti 17. in 19. stoletja, pri Antonu Schönbachu o novovisokonemški skladnji, pri Karlu Štreklju pa je obiskoval seminar za slovansko filologijo.²⁹

Mišič je 8. novembra 1907 hkrati s prošnjo za pripustitev k rigorozoma iz klasične filologije kot prvega in slovanske filologije kot drugega predmeta oddal v nemščini napisano disertacijo z naslovom *Catulliana*, kar lahko prevedemo kot *Vprašanja, povezana s Katulom* ali *Razprave o Katulu* (disertacija ni ohranjena); 18. januarja je zaprosil, da bi imel kot drugi predmet zgodovino antike namesto slovanske filologije.³⁰ Za ocenjevalca sta bila imenovana Alois Goldbacher in Heinrich Schenkl. Oba sta bila precej kritična do razprave; kot glavno pomanjkljivost sta izpostavila dejstvo, da kandidat ni upošteval relevantne najnovejše literature; ob tem sta konkretno opozorila na nekatere temeljne razprave in ugotovitve strokovnjakov, ki jih Mišič pri obravnavi ni uporabljal. Sicer se je najbolj oprl na drugo izdajo monumentalne *Zgodovine rimske književnosti* (*Geschichte der römischen Literatur*) Martina Schanza (1898),³¹ v splošnih ocenah pa na zbirko razprav *Knjiga s Katulom povezanih vprašanj* (*Quaestionum Catullianarum liber*)³² Ludwiga von Schwabeja (1862) in na izdajo Katulovih pesmi Rudolfa Westphala (1870), ki jo je avtor nadgradil z izčrpano razpravo.³³ Oba ocenjevalca sta Mišiču priznala spretnost

28 UAW, Philosophische Fakultät, Nationale, Franz Mischitz, WS 1903/1904–SS 1906.

29 UAG, Philosophische Fakultät, Nationale, Franz Mischitz, WS 1906/1907–SS 1907.

30 UAG, Rigorosenakten 639, Franz Mischitz.

31 Martin Schanz, *Geschichte der römischen Literatur bis zum Gesetzgebungswerk des Kaisers Justinian. Von Martin von Schanz, 1. Teil: Die römische Literatur in der Zeit der Republik* (Handbuch der klassischen Altertumswissenschaft VIII. 1. 1.), München: C. H. Beck, 1898.

32 Ludwig von Schwabe, *G. Valeri Catulli liber. Recognovit et enarravit Ludovicus Schwabius. Volumen prioris pars prior: Quaestionum Catullianarum liber I*, Gissae (Gissen): apud I. Rickerum (I. Ricker), MDCCLXII (1862).

33 Rudolf Westphal, *Catull's Gedichte in ihrem geschichtlichem Zusammenhange*, Übersetzt und erläutert von Rudolf Westphal, Breslau: Verlag von F. E. C. Leuckart (Constantin Sander), 1870.

in samostojno presojajo pri obravnavi; ocenila sta, da ni dvoma o njegovi sposobnosti za znanstveno delo, da pa je v disertaciji še precej napak, ki bi jih bilo mogoče odpraviti s temeljito revizijo, in dokler ta ne bi bila opravljena, sta odsvetovala natis. Sta bila pa enotnega mnenja, da zadostuje za pripustitev k rigorozoma.³⁴

Dveurni rigoroz iz klasične filologije in antične zgodovine je Mišič opravljal 13. maja 1908; en ocenjevalec (Goldbacher) ga je ocenil z odlično (*ausgezeichnet*), drugi trije (Schenkl, Bauer in Uhlirz) pa z oceno zadostno (*genügend*); tako je bil soglasno aprobiran. Enourni rigoroz iz filozofije je opravljal 14. maja 1908; vsi trije ocenjevalci (Meinong, Spitzer in Uhlirz) so njegovo znanje ocenili kot zadostno (*genügend*) in ga tako soglasno aprobirali. Promoviran je bil 16. maja 1908.³⁵

Mišič se je 18. maja 1908 prijavil k profesorskemu izpitu; leta 1909 je opravil učiteljski izpit za latinščino in grščino kot glavna predmeta, l. 1910 za slovenščino kot stranski predmet in l. 1913 še za nemščino (kot stranski predmet).³⁶

Njegova učiteljska pot je bila zelo pestra.³⁷ V šolskem letu 1908/1909 je kot suplent poučeval na moškem učiteljišču v Mariboru, v obdobju 1909/1910–1913/1914 na državni gimnaziji v Kranju, v šolskem letu 1914/1915 je učil na gimnaziji v Gorici,³⁸ v šolskem letu 1915/1916 pa na II. državni gimnaziji v Ljubljani.³⁹ Nato je v letih 1916 (ko je postal provizorični učitelj) in 1917 (ko je postal pravi gimnazijski učitelj) poučeval na slovenski gimnaziji v Trstu, v šolskih letih 1917/1918 in 1918/1919 je učil na gimnaziji v Celju,⁴⁰ v šolskem l. 1919/1920 pa je bil začasni ravnatelj meščanske šole v Borovljah. Leta 1922 je postal učitelj na realki v Mariboru, še isto leto pa je bil od 16. septembra naprej nastavljen kot profesor na mariborski gimnaziji;⁴¹ tu je poučeval do upokojitve 6. avgusta 1932.⁴²

Po zaključku študija se Mišič znanstveno skorajda ni več posvečal filologiji; s tega področja je objavil le dva poljudna prispevka. V izvestju kranjske gimnazije

34 UAG, Doktoratsakten Franz Mischitz, Gutachten über die des Herrn Franz Mischitz zum Zweck der Erlangung des Doctorgrades überreichte Dissertation: Catulliana (Goldbacher, Graz, 18. 12. 1907); Gutachten über die Dissertation des Kandidaten Franz Mischitz (Schenkl, Graz, 2. 1. 1907).

35 UAG, Rigorosenakten 639, Franz Mischitz, Promotions-Protokoll 551.

36 UAG, Lehramtsprüfungsakten, Franz Mischitz; Danijel Grafenauer, Mišič, Dr. Franc, 2016, str. 920.

37 Gl. SI_PAM/1600 – Mišič Franc (osebni dokumenti in službene odločbe).

38 *Jahresbericht des k. k. Kaiser-Franz-Joseph-Gymnasiums in Krainburg für das Schuljahr 1909/1910*, Krainburg: Verlag des k. k. Kaiser-Franz-Joseph Gymnasiums (Katoliška tiskarna Ljubljana), 1910, str. 42 in 44; *Jahresbericht des k. k. Kaiser-Franz-Joseph-Gymnasiums in Krainburg für das Schuljahr 1914/1915*, Krainburg: Verlag des k. k. Kaiser-Franz-Joseph Gymnasiums (Tiskovno društvo, Kranj), 1915, str. 13.

39 *Izvestje c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani o šolskem letu 1915/16*, Ljubljana: C. kr. II. državna gimnazija (Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg), 1915, str. 30.

40 *Izvestje državne realne gimnazije v Celju 1918/1919–1927/1928*, Celje: ravnateljstvo, Podporno društvo za uboge učence na drž. realni gimnaziji (Brata Rodé & Martinčič, Celje), 1928, str. 29.

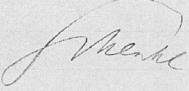
41 *Državna klasična gimnazija v Mariboru. Izvestje za šolska leta 1918–1930*, Maribor: samozaložba Državne gimnazije (Tiskarna sv. Cirila v Mariboru), 1930, str. 8 in 40.

42 *Državna klasična gimnazija v Mariboru. Izvestje za šolsko leto 1932–1933*, Maribor: Založba Državne klasične gimnazije, 1933, str. 5.

REPORT DER PHILOS. FACULTÄT, GRAZ.
 ZAML. *7/17* EINGELAMPT AM *2/II 1908.*

In P. M. D. M. M. N. 1059
Grax am 2. Jänner 1908.
 Gutachten
 über die Dissertation des Kandidaten Franz Mišič.
W. Schenklova

Die vorliegende Dissertation leidet unter dem spärlichen Bezüge
 der neuesten Literatur. Die wichtige Erklärung des 4 Gedichtes, welche
 Pichorius gegeben hat, sowie die sehr eingehenden Bemerkungen
 Virsi in Philologus^{3. H.} sind vom Verfasser unbekannt geblieben, ob
 dies hinsichtlich dessen beifolgt worden wären, mag dahingestellt
 bleiben. Die Verf. arbeitet im Großen und Ganzen mit dem Material,
 was in der 2. Auflage der Lehrgang¹ über Literaturgeschichte I vor-
 gegeben ist. Auch die ^{allgemeinen} Gesichtspunkte sind so ziemlich die gewöhn-
^{lichen} herkömmlichen, obwohl ^{in G.} aufgestellt worden sind. Innerhalb dieser
 Grenzen hat die Verf., wie anerkannt werden muß, sein Möglich-
 stes ohne Gleichgültigkeit und geradezu mit selbständiger Arbeit be-
 handelt, so daß an seiner Befähigung zu wissenschaftlicher
 Arbeit nicht gezweifelt werden kann. Versuchen wir fort-
 binner, an denen es nicht fehlt, ^{wohl} kritischweise daher, daß
 der Verf. bei der Ausarbeitung mit dem besten und besten
 sich behelfen mußte, ohne die Werke selbst zur Hand zu haben,
 das kommt auch allerlei Flüchtigkeitsfehler vor, die bei sorg-
 fälliger Revision hätte vermieden werden können. Rücksicht
 ist die Arbeit also keineswegs; aber für die Zulassung zu den
 obigen Prüfungen reicht sie aus.

Mag 2/1 1908

Franc Mišič, Schenklova ocena disertacije (UAG).

Nationale

Vor- und Zuname	Frans Mišič			
Geburtsort und Land, Muttersprache	Lobrava b. Ferlach, Kärnten, slov.			
Zuständigkeitsgemeinde und Staatsangehörigkeit	Ober-Ferlach, Otkers.			
Alter und Religion	geb. 2. Nov. 1881, röm. kath.			
Wohnung des Studierenden	Graz, III, Leonhardstr. 105.			
Vorname, Stand und Wohnort seines Vaters	Anton Mišič, Büchsenmacher, Ferlach.			
Name, Stand, Wohnort seines Vormundes				
Bezeichnung der Lehranstalt an welcher der Studierende das letzte Semester zugebracht hat. Genaue Bezeichnung dieses Semesters	k. k. Univ. in Graz, III. Sem.			
Genießt ein 12. Kaiser Ferdinand oder eine Stiftung in Betrage von 320 K. h. vorteilen von der k. k. Landesregierung f. Kärnten	Stipendium			
Führung der Grundlagen auf welcher der Studierende die Immatrikulation oder Inskription anspricht	Immatrikulations-akt.			
Gegenstand der Vorlesungen welche der Studierende zu hören beabsichtigt.	Wöchentliche Stundenzahl derselben		Name des Dozenten	Zweckmäßige Unterschrift des Studierenden
	zahlende	nicht zahlende		
Civis de officio	3		H. Goldbach	Frans Mišič
Platon's Lyris	2	2	"	
Kristophanes' Tröike	3		H. Heubel.	
Die Hauptprobleme d. griech. Mythol.		2	"	
Hallimachos' Gymnien		2	"	
Denkmale d. lat. Litt. i. d. Kaiserzeit	4		H. Heubel	Frans Mišič
Neuhochdeutsche Syntax		1	H. Heubel	
Reinhygiene		3	H. Heubel	
Denkmale d. litt. d. 17. Jahrh.	2		H. Heubel	
Seminar f. slav. Philol.		2	H. Heubel	
Histor. Seminar		2	H. Daner.	
	14 St.			
Hyperion öf. u. p. p. p.	3		Spitzer	Vormerkung des Dekanes.
Über Kausalität	3		Hanning	

gof

Franc Mišič, vpisnica za zimski semester 1906/1907 (UAG).

za šolsko leto 1910/1911 je objavil prispevek z naslovom *K Vezuvovemu izbruhu l. 79 po Kr.*, v njem pa je na osnovi *Pisem* Plinija Mlajšega, v katerih je ta poročal o dogodku, predstavil to naravno katastrofo,⁴³ v kranjskem časopisu *Sava* pa je objavil podlistek z naslovom *Zanimivo pismo o starih kristjanih s prevodom pisma Plinija Mlajšega cesarju Trajanu o kristjanih (Pisma 10, 96) in Trajanov odgovor (Pisma 10, 97) ter ozadje njune vsebine.*⁴⁴

Že kot študent je bil izjemno dejaven med koroškimi Slovenci: bil je ustanovitelj slovenskega akademskega ferialnega društva »Korotan«, ustanovitelj lovskega društva »Artemis«, tamburaškega društva »Strel«, pobudnik ustanovitve hranilnice in posojilnice, ustanovitelj več društev Sokol na Koroškem, zelo je bil družbeno aktiven v času koroškega plebiscita ter vseskozi izjemno dejaven publicist v številnih revijalnih publikacijah in časopisih (Korošec, Union (Praga), Sava (Kranj), Draupost, Klagenfurter Nachrichten, Mlada Jugoslavija, Jutro, Jugoslavija, Slovenski narod, Slovenski gospodar, Tabor, Kmetški list, Jutarnje novosti, Koroški Slovenec, Slovenec, Vodnikova pratika, Mariborer Zeitung, Zagreber Morgenblatt, Tagespost (Gradec) idr.), v katerih je objavljaval prispevke z različnih področij.⁴⁵

Umril je 1. januarja 1969 v Mariboru.

Edvard Dolinšek (Eduard Dolinšek)

Rodil se je 7. februarja 1884 v Šmarju pri Jelšah (*St. Marein bei Erlachstein*). Ljudsko šolo je obiskoval v Brežicah (*Rann*), nato pa se je vpisal na državno gimnazijo v Mariboru, ki jo je obiskoval v letih od 1895/1896 do 1902/1903; tu je 17. julija 1903 z odliko opravil maturo. V letih 1903/1904 je bil enoletni prostovoljec pri cesarsko-kraljevem pehotnem regimentu št. 7 v Gradcu in s tem opravil svojo vojaško službo. Leta 1904 se je vpisal na Filozofsko fakulteto Univerze Karla in Franca v Gradcu, kjer je študiral klasično, nemško in slovansko filologijo, pa tudi klasično arheologijo.⁴⁶ Študiral je 8 semestrov: od zimskega semestra 1903/1904 do letnega semestra 1907. Prva dva semestra (zimski semester 1903/1904 in letni semester 1904) je v vpisnicah navedeno, da je sicer vpisan, vendar da služi kot enoletni prostovoljec.

S področja klasične filologije in antične zgodovine je pri Heinrichu Schenklu poslušal predavanja o zgodovini grške filozofije, o grški papirologiji, o grški mitologiji in grški metriki, obiskoval je vaje iz grške in latinske stilistike, na

43 *Jahresbericht des k. k. Kaiser-Franz-Joseph-Gymnasiums in Krainburg für das Schuljahr 1910/1911*, Krainburg: Verlag des k. k. Kaiser-Franz-Joseph Gymnasiums (Katoliška tiskarna Ljubljana), 1911, str. 7–16.

44 Franc Mišič, *Zanimivo pismo o starih kristjanih*, *Sava* 1, 1913, št. 2, str. 1–2.

45 Franjo Baš, Mišič, Franc (1881–1969), 2013.

46 UAG, Rigorosenakten 650, Eduard Dolinšek; UAG, Doktoratsakten, Eduard Dolinšek, Lebenslauf.

njegovih seminarjih in proseminarjih pa so brali, prevajali in interpretirali Ajshila (*Peržani*), Sofokla (*Elektra*), Evripida (*Kiklop*), Aristofana (*Žabe*), Platona (izbrani dialogi), Ksenofonta (*Simpozij*, *Apologija*), Antifonta (govori), Teognisa, Kalimaha in Katula. Pri Aloisu Goldbacherju je spremljal predavanja iz latinske sintakse in metrike (grške in latinske), na njegovih seminarjih in proseminarjih pa so brali, prevajali in razlagali Platona (*Harmid*, *Lizis*), Plavta (*Dvojčka*), Terencija (*Formion*), Cicerona (*Največje dobro in največje zlo*, *O dolžnostih*), Vergilija (*Georgike*), Horacija (*Ode*, *Satire*), Tibula in Livija. Pri Kukuli se je udeleževal predavanj o zgodovini rimske književnosti (cesarsko obdobje), o rimski epiki in o primerjalni grški in latinski slovnici, proseminarskih vaj iz grške in latinske stilistike, na njegovih seminarjih in proseminarjih pa so brali in interpretirali Heronda (*Mimijambi*), Plutarha (izbor), Vergilija (*Eneida*), Horacija (*Epode*) in Plinija Mlajšega (*Pisma*). Pri Rudolfu Meringerju je obiskoval predavanja iz grške slovnice in primerjalne slovnice indogermanskih jezikov. Pri Adolfu Bauerju je spremljal predavanja o splošni zgodovini antike, o rimski zgodovini ob koncu republikanskega obdobja, o grškem zgodovinopisju in zgodovini Orienta do vojn s Perzijci, pri Ottu Cuntzu pa o geografiji in etnografiji Italije v antiki, o latinski epigrafiki in o javnem in zasebnem življenju Rimljanov. S področja jezikoslovja je pri Johannu Kirsteju obiskoval predavanja iz uvoda v študij sanskrta.

S področja nemške filologije je pri Bernhardu Seuffertu obiskoval predavanja iz nemške književnosti (dramatika 16. stoletja, 17. stoletje, epika in lirika 18. stoletja, obdobje razsvetljenstva, obdobje viharništva (*Sturm und Drang*), 19. stoletje) in iz uvoda v pesništvo ter seminarje, na katerih so obravnavali pisce t. i. gimnazijskega kanona in Heineja, pri Karlu Luicku pa predavanja iz uvoda v splošno fonetiko in nemško pravorečje.

S področja slovanske filologije je pri Matiji Murku obiskoval predavanja o dalmatinsko-dubrovniški književnosti in o južnoslovanski književnosti v 19. stoletju, pri Karlu Štreklju pa o zgodovini slovenskega slovstva od protireformacije do preporoda.

S področja umetnostne zgodovine in arheologije je pri Josefu Strzygowskem hodil na predavanja o Rembrandtu in Rubensu ter vrednotenju (*Werturteil*) v upodabljalni umetnosti ter se udeleževal seminarskih vaj (metodika obravnavanja umetnosti, književnost o estetiki, delo na Umetnostnozgodovinskem inštitutu); pri Franzu Winterju je obiskoval predavanja o izbranih upodobitvah bogov ter se udeleževal vodstev skozi zbirko mavčnih odlitkov.

S področja filozofije in pedagogike je pri Hugu Spitzerju obiskoval predavanja o zgodovini filozofije v antiki, o psihologiji estetskega čuta in psihologiji čutil oz. občutij, pri Eduardu Martinaku predavanja iz logike, splošne metodike gimnazijskega pouka, didaktike (še posebej jezikovnega pouka) in zgodovine pedagogike, pri Alexiusu Meinongu iz etike, pri Oskarju Ebertallerju pa iz šolske higijene.⁴⁷

47 UAG, Philosophische Fakultät, Nationale, Eduard Dolinšek, WS 1903/1904–SS 1907.

DECANAT DER PHIL. FACULTÄT, GRAZ.
ZAHL. 1804 EINGELANGT AM 4. VII. 1908

J. G. Müller N. 650
zu Graz

Josef am 4. April 1908

Abh. Nr.

Urtauchen
über Eduard Dolinšek's Dissertation:
„Der erste Mimiambus des Herondas“.

Der Candidat liefert unter I eine neue Rezeption des
Fragens von Herond. mim. I mit sorgfältiger Annotatio critica,
gibt ferner unter II eine freie Übersetzung des Stückes und
stellt unter I einen ausführlichen Commentar zusammen, der
sich auf Metrik und Grammatik, auf Textklärung und Nach-
weisung literarischer Parallelen erstreckt. Im Digital III und
IV, die von ähnlichen Themen in der Weltliteratur und der Lukanien,
sowie der Mimiamben handeln, hätten besser ihren Platz nach Das-
zital I erhalten. Im Digital II wird von „mimischer Ironie“
gesprochen. Annotatio und Commentar verdienen ob ihrer
Reichhaltigkeit und einiger selbständigen Beiträge zum Ver-
ständnis der Dichtung alle Lob, auf irriger Auffassung
beruhen nur die Übersetzung und Dichtung von V. 87 ΜΑΧΕΥΣ
ΕΙΣ ΟΙΓΕΩΝ, V. 54 ΜΑΧΕΥΣ ΕΙΣ ΚΑΘ'ΕΡ und wohl auch von
V. 89 f., die der Candidat nach der landläufigen Interpretation
verleitet hat. Manches konnte im Digital III und IV
berichtigt werden. Wenn die Frage nach den Quellen, bzw. Vorlagen
des Herondas und nach der Verwandlung ähnlicher Stoffe in der
Weltliteratur hätte nur auf Grund angegebener, eigener
Untersuchung, also die der Candidat nach nicht vorliegt, in auch,
sollenderer Weise gelöst werden können. Vollständiger Stoff
ist der im Anschluss an H. Rösch wiederholt versucht, aber
wissen der Ποσειδών, des Ποσειδών und der Ποσειδών
moralische Handlungen zu untersuchen. Die letzten freilich mit
wenig Vorstellbarkeit von den Verfassungen anderer Dichter aus jener
zeitlich gewordenen Sprache, zu der Herondas gehört hat, aber
das Vorhalten genügt, um festhalten zu können, dass sich Herondas
und seine Freunde offen mit an den zweiten Teil der Vorrede
halten: Et prodesse volunt et delectare poetae. Die Epichora

Z odlokom Ministrstva za bogočastje in uk je ob privolitvi in na prošnjo profesorkega kolegija graške Filozofske fakultete februarja 1908 dobil dovoljenje, da sme rigorozo opravljati v osmem semestru (poleti 1908);⁴⁸ na osnovi tega odloka je bil pripuščen k rigorozoma iz klasične filologije in klasične arheologije. Prijavo je oddal 26. marca 1908 in ji priložil disertacijo z naslovom *Der erste Mimiambus des Herondas (Herondov prvi mimijamb)*; za ocenjevalca disertacije sta bila imenovana Heinrich Schenkl in Richard Cornelius Kukula.

Pobudo za temo je Dolinšek verjetno dobil v petem semestru študija (zimski semester 1905/1906), ko so pri profesorju Kukuli interpretirali Herondove *Mimijambe*.⁴⁹ Disertacija se v arhivu graške univerze ni ohranila niti je Dolinšek pozneje ni objavil, zato osnovne podatke o disertaciji dobimo iz ohranjenih ocen referentov. Za temo si je izbral prvi Herondov mimijamb in pripravil nekakšno (kritično) izdajo njegovega besedila, ki jo je razdelil na šest poglavij. V prvem poglavju je pripravil kritično besedilo mimijamba z izčrpnimi opombami; v drugem poglavju je naredil prost (nemetričen) prevod; v tretjem je obravnaval Herondove vzore in podobne teme v svetovni književnosti; v četrtem poglavju je predstavil uprizarjanje mimijambov; v petem poglavju je napisal temeljit komentar, v katerem je pojasnil vse slovnične in metrične posebnosti, razložil realije in navedel literarne paralele; v šestem poglavju se je ukvarjal z mimijambsko ironijo. Kukula je imel nekaj pripomb na prevod, ocenil pa je tudi, da bi morali biti tretje in četrto poglavje uvrščeni za peto poglavje. Po njegovem mnenju sta bili najbolj zadovoljivi tretje in šesto poglavje, pohvalil pa je tudi kandidatov samostojni prispevek; disertacijo je kljub nekaterim pomanjkljivostim in napakam ocenil kot zelo zadovoljivo. Ocenjevalca nista bila povsem enotnega mnenja. Schenkl je ocenil, da Dolinškova disertacija ni konsekvantna obravnava znanstvenega vprašanja, ampak jo je mogoče označiti bolj kot vzorčni primer in prikaz erudicije (*specimen eruditionis*); kot pomanjkljivost je navedel tudi, da kandidat vanjo ni uvrstil razlage besed, ker bi bilo prav pri Herondu pomembno natančno ugotoviti provenienco njegovega besednega zaklada. Je pa priznal, da delo kaže spoštovanja vredno filološko znanje in da je kandidat upošteval vso relevantno literaturo. Ocenjevalca sta delo aprobirala.

Dveurni rigoroz iz klasične filologije kot prvega in klasične arheologije kot drugega predmeta je Dolinšek opravljal 30. maja 1908; vsi štirje ocenjevalci (Kukula, Schenkl, Cuntz in Uhlirz) so mu dali oceno zadostno (*genügend*), zato je bil soglasno aprobiran. Enourni rigoroz iz filozofije je imel 17. junija 1908; tudi tu so ga vsi trije ocenjevalci (Meinong, Spitzner in Uhlirz) ocenili z zadostno (*genügend*) in ga soglasno aprobirali. Promoviran je bil 20. junija 1908.⁵⁰

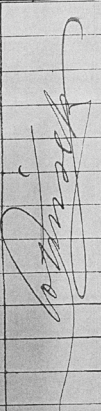
48 UAG, Doktoratsakten, Eduard Dolinšek.

49 UAG, Philosophische Fakultät, Nationale, Eduard Dolinšek, WS 1905/1906.

50 UAG, Rigorosenakten 650, Eduard Dolinšek, Promotion-Protokoll št. 555.

Nationale

Vor- und Zuname	Edvard Dolinšek
Geburtsort und Land, Muttersprache	H. Mairn, Mladotin, Steiermark, Slov.
Zuständigkeitsgemeinde und Staatsangehörigkeit	Marburg a. D., österr. Staatsbürger
Alter und Religion	24 1/2. vom. Kathol.
Wohnung des Studierenden	Haynngasse 8. p. n.
Vorname, Stand und Wohnort seines Vaters	Rafael Dolinšek, k. k. Mairnwalter, Marburg a. D.
Name, Stand, Wohnort seines Vormundes	/
Bezeichnung der Lehranstalt zu welcher oder der Studierende das letzte Semester zugebracht hat (Genaue Bezeichnung dieses Semesters)	k. k. Karl-Franzens-Universität in Graz
Gewährt ein k. k. steierm. Konviktsfond oder eine Stiftung / im Betrage von 300 K. / h. vertiehn von d. k. k. W. u. vom 24. Dez. 1886 Z. 36.446.	Stipendium
Auführung der Grundlagen auf welcher der Studierende die Im- matrikulation oder Inskription anspricht	Juden Sem. Gest. d. W. J. 1907/08.

Gegenstand der Vorlesungen welche der Studierende zu hören beabsichtigt.	Wöchentliche Stunden zahl derselben		Name des Dozenten	Eigenthümliche Bemerkungen des Studierenden
	zahlende	nicht zahlende		
Griech. Geschichte	5		Dr. Bauer	
Histor. Sem. Griech. Inschriften in Rom.	2		"	
Rom im Mittelalter d. Revolution	2		Dr. Kuntz	
Topographie d. Stadt Rom	3		"	
Herodot. T. Griech.	5		Dr. Goldbacher	
Philolog. Sem. lat. Abtg.	2		"	
Gesch. d. Griech. Lit.	3		Dr. Schenk	
Philolog. Sem. Griech. Abtg.	2		"	
Inschr. lat. Umschriften	2		"	
Prosa Fasti	4		Dr. Mikula	
Philolog. Prosa.	4		"	
Lesing	4		Dr. Luffert	
Deutsche Lyrik und Epik d. 16. Jahrh.	1		"	
Sem. f. deutsche Philologie	2		"	
Gesch. d. indisch. Lit. seit 1830	3		Dr. Munko	
Foodov. slov. Serbiengaris	2		Dr. Jurek	
Vergleich. Gram. d. Lateinischen	3		Dr. Meringer	
Über d. Verhältnisse d. Kollekts z. phil. Kunst	3		Dr. Spitzer	
Rechenmathematik	3		Dr. Meinig	

Gesehen
14 SEP 1908
d. z. Dekan

Edvard Dolinšek, vpisnica za letni semester 1908 (UAG).

S šolskim letom 1908/1909 je Dolinšek postal suplent na državni gimnaziji v Mariboru.⁵¹ Še isto leto je bil poslan v Celje, kjer je poučeval v samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih.⁵² Od 1. oktobra 1910 je znova poučeval na državni gimnaziji v Mariboru,⁵³ s šolskim letom 1911/1912 pa je bil premeščen v Gorico, kjer je postal pravi učitelj (*wirklicher Lehrer*) na tamkajšnji državni gimnaziji.⁵⁴ Tu je poučeval do leta 1914, ko je bil vpoklican v vojsko. Umrl je v bojih na severni fronti 26. avgusta 1914.⁵⁵

Franc Rostacher (Franz Rostacher)

Rodil se je 4. oktobra 1884 v Mariboru. Ljudsko šolo je obiskoval v Krškem (1890/1891–1894/1895), nato pa dveletno meščansko šolo (1895/1896–1896/1897). V šolskih letih 1896/1897 in 1903/1904 je obiskoval I. državno gimnazijo v Ljubljani, na kateri je 12. julija 1904 opravljal maturo, nato pa je v letih 1904/1905 služil enoleten prostovoljni vojaški rok pri cesarsko-kraljevem 27. pehotnem regimentu v Ljubljani. Z akademskim letom 1905/1906 se je vpisal na Filozofsko fakulteto Univerze Karla in Franca v Gradcu, kjer je obiskoval predavanja iz klasične, nemške in slovanske filologije, antične zgodovine, arheologije in filozofije. Tu je študiral osem semestrov, od zimskega semestra 1905/1906 do letnega semestra 1909.⁵⁶

Pri Richardu Corneliusu Kukuli je poslušal predavanja o zgodovini latinske književnosti (cesarsko obdobje), o zgodovini grške lirike, o grških in latinskih naklonih in o rimski religiji in mitologiji, pri njem je obiskoval vaje iz grške in latinske stilistike, na seminarjih in proseminarjih pa so brali, prevajali in razlagali Tukidida, Horacija (*Epode*), Propercija, Ovidija (*Fasti*), rimsko liriko (izbor), Tacita (*Pogovor o govornikih*) in Kvintilijana (10. knjiga *Šole govorništva*). Pri Heinrichu Schenklu je obiskoval predavanja o grški mitologiji, o zgodovini grške književnosti, o zgodovini grške filozofije, o grških narečnih napisih in o grški

51 *Jahresbericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Marburg a/D., veröffentlicht von der Direktion am Schlusse des Studienjahres 1909*, Marburg a. D.: Verlag des k. k. Staats-Gymnasiums, 1909, str. 34 in 53.

52 *Jahresbericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Marburg a/D., eröffnet von der Direktion am Schlusse des Studienjahres 1910*, Marburg a. D.: Verlag des k. k. Staats-Gymnasiums, 1910, str. 61.

53 *Jahresbericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Marburg a/D., veröffentlicht von der Direktion am Schlusse des Studienjahres*, Marburg a. D.: Verlag des k. k. Staats-Gymnasiums, 1911, 22.

54 *K. k. Staats-Gymnasium in Marburg a/D. – Jahresbericht über das Schuljahr 1911–1912. Veröffentlicht durch den Direktor Dr. Josef Tomišek*, Marburg a/D., Verlag des k. k. Staats-Gymnasiums (Josef Mostböck & Co.) 1912, str. 26; *K. k. Staatsgymnasium in Görz. 62. Jahresbericht über das Schuljahr 1911–1912. Veröffentlicht durch den Direktor, Regierungsrat Dr. Johann Bezjak*, Görz: Selbstverlag des Gymnasiums (Buchdruckerei Seitz), 1912, str. 4, 9, 31 in 58.

55 *Gl. Novi čas* 5, 1914, št. 42, str. 8.

56 UAG, Rigososenakten 693, Franz Rostacher; UAG, Doktoratsakten, Franz Rostacher, Curriculum vitae.

metriki; na seminarjih in vajah pri njem so brali, prevajali in razlagali Hezioda (*Dela in dnevi*), Ajshila (*Peržani*), Sofokla (*Elektra*), Antifonta (govori), Aristofana (*Žabe*), Platona (izbrani dialogi), Ksenofonta (*Simpozij, Apologija* in njemu pripisana *Ustava Atencev*), Teognisa in Katula. Pri Aloisu Goldbacherju je poslušal predavanja o zgodovini rimske književnosti (obdobje republike) ter o grški in latinski metriki, na seminarjih in proseminarjih so brali, prevajali in interpretirali Herodota, Platona (*Harmid, Lizis*), Terencija (*Formion*), Cicerona (*O dolžnostih*), Horacija (*Satire, Ode*), Vergilija (*Georgike*) in Tibula. Pri Rudolfu Meringerju je poslušal predavanja o grških narečjih in grških narečnih napisih, o grški slovnici in o latinski slovnici. S področja antične zgodovine je pri Adolfu Bauerju poslušal predavanja o splošni antični zgodovini, o grški zgodovini, o grškem vojskovanju, o grškem zgodovinpisju in o politični literaturi pri Grkih ter se udeleževal interpretacij Aristotelovega spisa *Ustava Atencev*, pri Ottu Cuntzu pa je obiskoval predavanja o rimski zgodovini (revolucionarno obdobje (od bratov Grakh do Cezarja) in obdobje cesarstva) ter o grški in rimski numizmatiki.

S področja slovanske filologije je pri Matiji Murku obiskoval predavanja o južnoslovanski književnosti v obdobju reformacije in protireformacije, o ljudski poeziji južnih Slovanov ter o zgodovini slovanske filologije, na seminarjih pa so brali slovanske epske pesnitve, interpretirali drame dubrovniških ustvarjalcev in se seznanjali z novejšo slovansko literarno ustvarjalnostjo; pri Karlu Štreklju je poslušal predavanja o starocerkvenoslovanski slovnici, o slovenski književnosti od Prešerna ter o slovanski ljudski etimologiji.

S področja nemške filologije je pri Bernhardu Seuffertu poslušal predavanja o nemški književnosti (17., 18. in 19. stoletje), o uvodu v pesništvo, o uvodu v novejšo nemško filologijo ter obiskoval seminar, na katerem so obravnavali novovisokonemske prozne spise; pri Antonu Emanuelu Schönbachu je obiskoval predavanja o zgodovini nemške književnosti (13.–15. stoletje) in o nemški stilistiki.

Pri Hugu Spitzerju je poslušal predavanja o zgodovini srednjeveške filozofije, o logiki in psihologiji, pri Eduardu Martinaku o splošni didaktiki in vzgoji, pri Vittoriju Benussiju o psihologiji in eksperimentalni psihologiji, pri Alexiusu Meinongu o etiki, pri Oskarju Eberstallerju o šolski higieni in pri Leopoldu Wengerju o antičnem (grškem in rimskem) kazenskem pravu.⁵⁷

Rostacher se je 3. junija 1909 prijavil za opravljanje rigorozna iz klasične filologije kot prvega in slovanske filologije kot drugega predmeta;⁵⁸ s posebnim ministrskim odlokom mu je bil dovoljen pristop k rigorozom v osmem semestru študija.⁵⁹ Ob prijavi je oddal disertacijo z naslovom *Der latente Sprachschatz Hesiods (Heziodov prikriti besedni zaklad)*; disertacijo, ki jo danes hrani graška univerzitetna knjižnica,⁶⁰ je napisal v nemščini, obsega pa 120 strani. V uvodu je

57 UAG, Philosophische Fakultät, Nationale, Franz Rostacher WS 1905/1906–SS 1909.

58 UAG, Rigorosenakten 693, Franz Rostacher.

59 UAG, Doktoratsakten, Franz Rostacher, Curriculum vitae.

60 UBG, Hauptbibliothek, Sondersammlungen – Historische Dissertationen II 250364.

predstavil uporabljeno literaturo, ki obsega splošne, etimološke in specializirane slovarje ter vse merodajne razprave o Heziodu in njegovem jeziku, med katerimi se je posebej oprl na Rzachovo razpravo o Heziodovem jeziku.⁶¹ Glavni vir in zgled, po katerem je – kot priznava v uvodu – povzel tudi idejo za naslov, pa je razprava Josepha Starka o Homerjevem prikitem besednem zakladu, ki je izšla leta 1908;⁶² do te je bil Rostacher kritičen in ji je očital nekaj pomanjkljivosti. V disertaciji je obravnaval besede, ki jih Heziod ni posredoval neposredno, lahko pa sklepamo, da izhajajo iz njega. Obravnavo je razdelil po naslednjih skupinah: glagolske sestavljenke (*Verbalkomposita*), lastna imena (*Eigennamen*), imena (*Nomina*) a-debel (ženska, moška) in o-debel (razdeljena glede na različne sufikse in prefikse), samostalniki 3. deklinacije (vokalna in konzonantna debela), denominativi, verbalni adjektivi, *nomina agentium*, medmeti (*Interjektionen*) ter lokativi in prislovi (*Lokative und Adverbien*); vseskozi dosledno navaja, pri katerih poznejših piscih najdemo te besede, ne navaja pa natančnih mest. Na koncu je dodal celoten indeks prikritega (latentnega) besednega zaklada pri Heziodu.

Disertacijo sta ocenjevala Heinrich Schenkl in Richard Cornelius Kukula, ki sta svoji oceni podala 6. in 19. junija 1909. Schenkl ga je označil kot marljivo in skrbno delo, ki ga je tako po vsebini kot po končnem rezultatu mogoče na splošno označiti kot uspelo; pohvalil je bogato vsebino, jasno obliko in samostojno presojo ter ocenil, da bo, ko bo kandidat še enkrat temeljito preveril podrobnosti, dragocen prispevek h grški slovnici in zgodovini grškega jezika. Kukula je posebej poudaril, da se je avtorju uspelo izogniti nekaterim napakam in zmotam, ki jih je zagrešil Stark v svoji razpravi o Homerjevem jeziku, po kateri se je Rostacher sicer zgledoval; prav tako se je izognil poenostavljenim in preširoko postavljenim hipotezam in negotovim sklepom, z dodanim indeksom pa je naredil celovit in znatno razširjen pregled Heziodovega besedja. Enako kot Schenkl je opozoril, da bo treba razpravo še temeljito pregledati, preveriti, dodatno obdelati nekatere podrobnosti in zapolniti nekaj vrzeli, nato pa bo zrela za objavo. Oba ocenjevalca sta disertacijo brez pomislekov aprobirala.⁶³

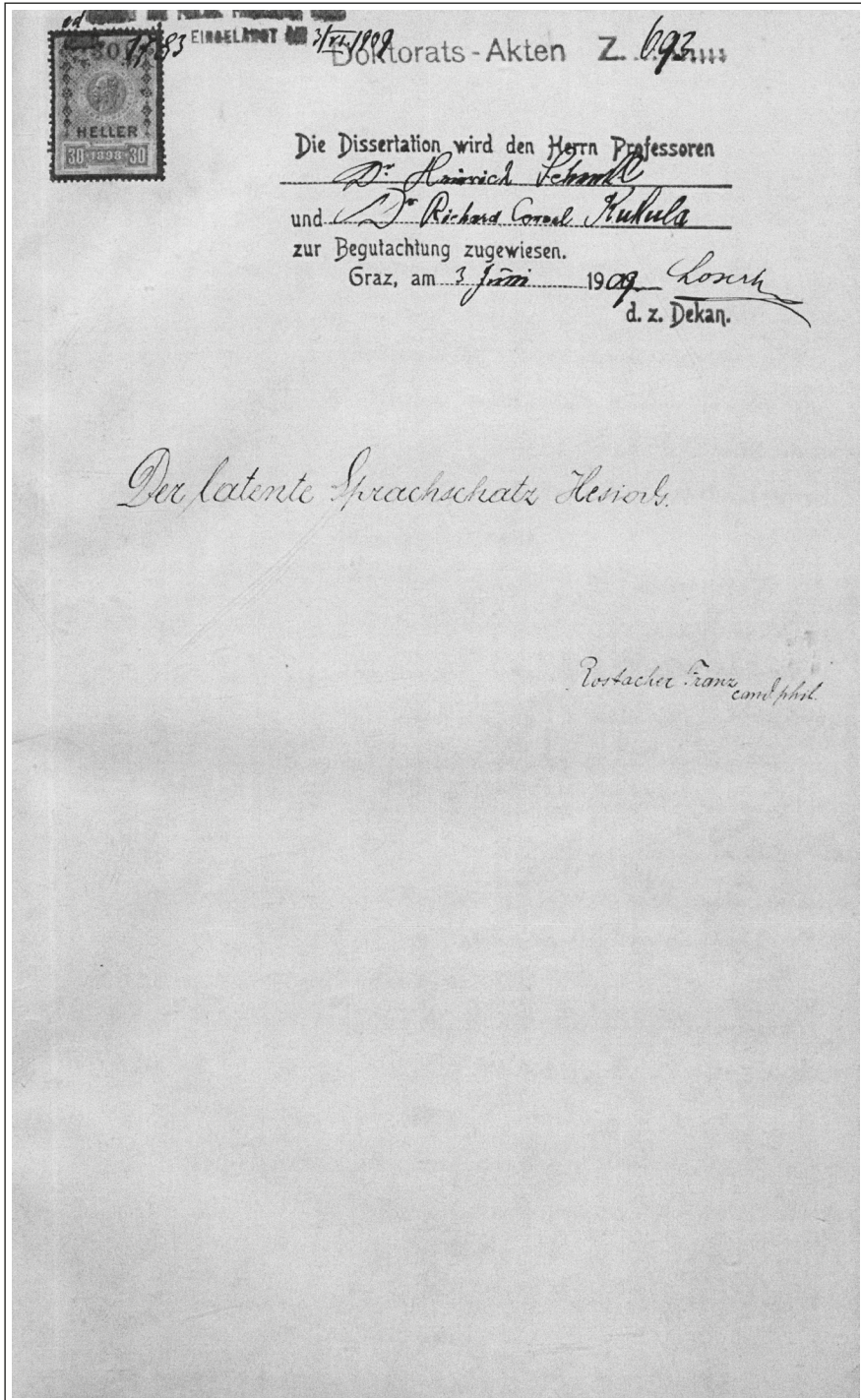
Dveurni rigoroz iz klasične in slovanske filologije je Rostacher opravljal 23. junija 1909; vsi štirje ocenjevalci (Schenkl, Kukula, Murko in Loserth) so ga ocenili z zadostno (*genügend*); tako je bil soglasno aprobiran. Enourni rigoroz iz filozofije je opravljal 14. julija 1909; očitno je Rostacher prišel na izpit premalo pripravljen, saj so njegovo znanje vsi trije ocenjevalci (Spitzer, Martinak in Loserth) ocenili z oceno nezadostno (*ungenügend*), zato je bil soglasno zavržen. Enourni rigoroz je znova opravljal 28. oktobra 1909; tokrat so ga ocenjevalci (Spitzer, Martinak in Meringer) ocenili z zadostno (*genügend*) in ga soglasno aprobirali. Promoviran je bil 30. oktobra 1909.⁶⁴

61 Alois Rzach, *Der Dialekt des Hesiod, Jahrbücher für classische Philologie*. Supplementband 8, 1875–1876, str. 353–466 (Separatdruck: Leipzig: Teubner, 1876).

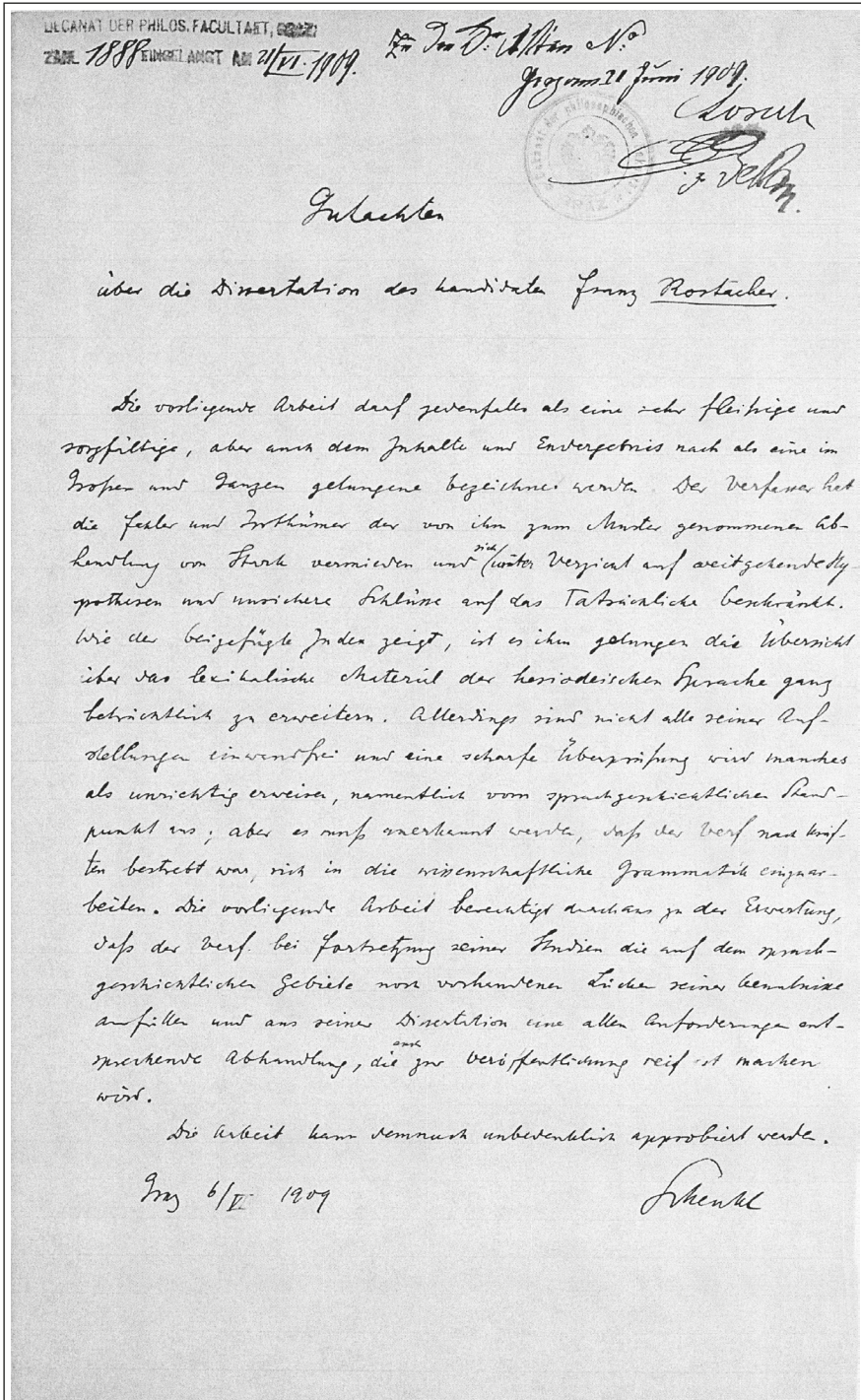
62 Joseph Stark, *Der latente Sprachschatz Homers. Eine Ergänzung zu den Homer-Wörterbüchern und ein Beitrag zur griechischen Lexikographie*, München und Berlin, R. Oldenbourg, 1908.

63 UAG, Doktoratsakten, Franz Rostacher.

64 UAG, Rigorosenakten 693, Franz Rostacher; Promotions-Protocoll No. 616.

Franc Rostacher, naslovna stran disertacije (UAG).

Franc Rostacher, Schenklova ocena disertacije (UAG).

Rostacher je po končanem študiju in profesorskem izpitu (tega je opravil l. 1911)⁶⁵ najprej učil na meščanski šoli v Krškem (1911/12), septembra 1912 pa je postal suplent na državni gimnaziji v Gorici. Med vojno je bil mobiliziran kot nadporočnik pri 2. bosanskem polku; v tem času je bil l. 1916 imenovan za provizoričnega učitelja v Gorici,⁶⁶ po vojni pa je l. 1919 začel učiti na mariborski gimnaziji, kjer je ostal do smrti.

Umrli je po dolgotrajni bolezni 26. marca 1935 v Mariboru v 51. letu življenja.⁶⁷

Josip Puntar (Josef Puntar)

Rodil se je 19. marca 1884 na Uncu (*Mauritz*) na Kranjskem. V obdobju med 1896/1897 in 1903/1904 je obiskoval I. državno gimnazijo v Ljubljani, kjer je 5. julija 1904 opravil maturo.⁶⁸

Oktober 1904 se je kot redni slušatelj vpisal na Filozofsko fakulteto Univerze na Dunaju, kjer je štiri semestre, od zimskega semestra 1904/1905 do letnega semestra 1906, študiral klasično filologijo, slovansko filologijo in filozofijo. Tu je s področja klasične filologije in sorodnih ved pri Hansu von Arnimu poslušal predavanja o zgodovini grške književnosti (atiška drama, grška lirika), o grški skladnji, o Platonu in starejši grški filozofiji, pri njem pa so obravnavali Evripida (*Trojanke*), Tukidida, Teokrita in Lukrecija. Pri Augustu Engelbrechtu je obiskoval predavanja o rimski satiri (s poudarkom na Luciliju in Horaciju) in iz uvoda v Homerjeve pesnitve, na njegovem proseminarju pa so imeli vaje iz latinske stilistike. Pri Edmundu Haulerju je poslušal predavanja iz uvoda v študij klasične filologije, na proseminarjih pa so obravnavali Cicerona (*Proti Ceciliju o vedeževanju*, *Scipionove sanje*) in Horacija (*Epode*); pri Hugu Jurenki je obiskoval seminar, kjer so prevajali iz nemščine v grščino, pri Richardu Corneliusu Kukuli pa so obravnavali Horacija (*Ode*, *Epode*). Pri Emilu Reischu je obiskoval predavanja iz zgodovine grške umetnosti in razlage antičnih umetniških del.

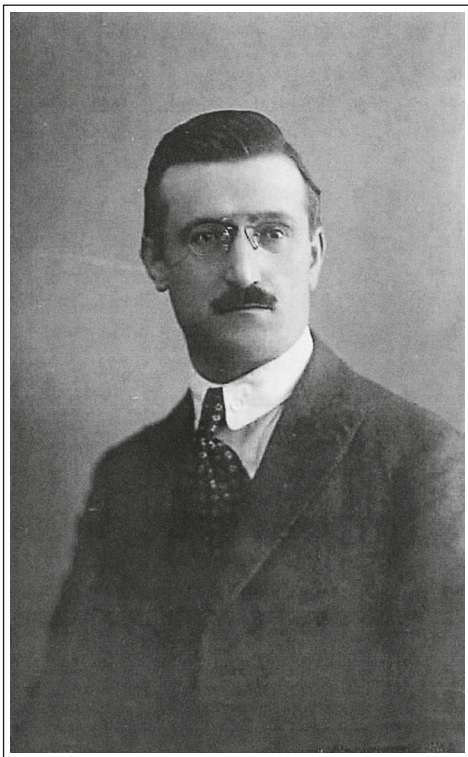
S področja slovanske filologije je pri Václavu (Wenzlu) Vondráku poslušal predavanja o naglasu in kvantiteti v slovanskih jezikih.

65 UAG, Lehramtsprüfungsakten, Franz Rostacher.

66 Gl. *Slovenec* 44, 1916, št. 281 (7. decembra), str. 4.

67 *Državna klasična gimnazija v Mariboru. Izvestje za šolsko leto 1934–1935*, Maribor: Založba Državne klasične gimnazije, 1935, str. 13; *Dnevne vesti. Ginljivo slovo mladine od profesorja Rostacherja, Mariborski Večernik »Jutra«* 9, 1935, št. 72, str. 2.

68 UAG, Rigorosenakten 862, Josef Puntar; UAG, Doktoratsakten, Josef Puntar; France Koblar, Puntar, Josip (1884–1937), Slovenska biografija, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU 2013. <http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi475332/#slovenski-biografski-leksikon> (pridobljeno 17. aprila 2021).

Josip Puntar (ASK).

S področja filozofije je pri Emilu Reischu obiskoval predavanja iz praktične filozofije in vaje iz estetike, pri Friedrichu Jodlu pa predavanja iz spekulativnega idealizma po Kantu. Obiskoval je tudi predavanja Wilhelma Jerusalema iz praktične pedagogike.⁶⁹

Jeseni 1906 se je Puntar vpisal na Filozofsko fakulteto Univerze Karla in Franca v Gradcu, kjer je študiral naslednje štiri semestre, od zimskega semestra 1906/1907 do letnega semestra 1908. S področja klasične filologije in sorodnih ved je pri Heinrichu Schenklu poslušal predavanja o zgodovini grške književnosti in o grški mitologiji ter razlage latinskih napisov, na seminarjih so obravnavali Hezioda (*Dela in dnevi*), Aristofana (*Žabe*), Ksenofonta (*Ustava Atencev*) in Kalimaha (*Himne*). Pri Richardu Corneliusu Kukuli je obiskoval predavanja o zgodovini rimske književnosti,

pri njem se je udeleževal vaj iz grške in latinske stilistike ter interpretacij Tukidida, rimskih lirikov, Ovidija (*Fasti*), Plutarha (življenjepisi) in Plinija Mlajšega (*Pisma*). Pri Aloisu Goldbacherju so obravnavali Platona (*Lizis*), Terencija (*Formion*) in Cicerona (*O dolžnostih*); pri Rudolfu Meringerju je poslušal predavanja iz primerjalne latinske slovnice, pri Adolfu Bauerju o grški zgodovini in pri Karlu Uhlirzu o latinski paleografiji. Pri Ottu Cuntzu je poslušal predavanja o javnem in zasebnem življenju Rimljanov, o rimski zgodovini (od Grakhov do Cezarja) in razlage Cezarja (*Državljanska vojna*), pri Leopoldu Wengerju o grškem in rimskem kazenskem pravu, pri Franzu Winterju pa je poslušal razlage izbranih upodobitev grških bogov.

S področja slovanske filologije je pri Matiji Murku obiskoval predavanja o zgodovini južnoslovanske književnosti v 19. stoletju ter seminarske vaje (novejša slovanska književnost).

S področja filozofije in pedagogike je pri Alexiusu Meinongu poslušal predavanja o vzročnosti in njenem pomenu za znanost in življenje, pri Eduardu

69 UAW, Philosophische Fakultät, Nationale Josef Puntar, WS 1904/1905–SS 1906.

Martinaku predavanja o teoretičnih osnovah didaktike jezikovnega pouka in seminarske vaje (uvod v glavne struje in literaturo gimnazijske pedagogike), pri Oskarju Eberstallerju pa o šolski higieni.

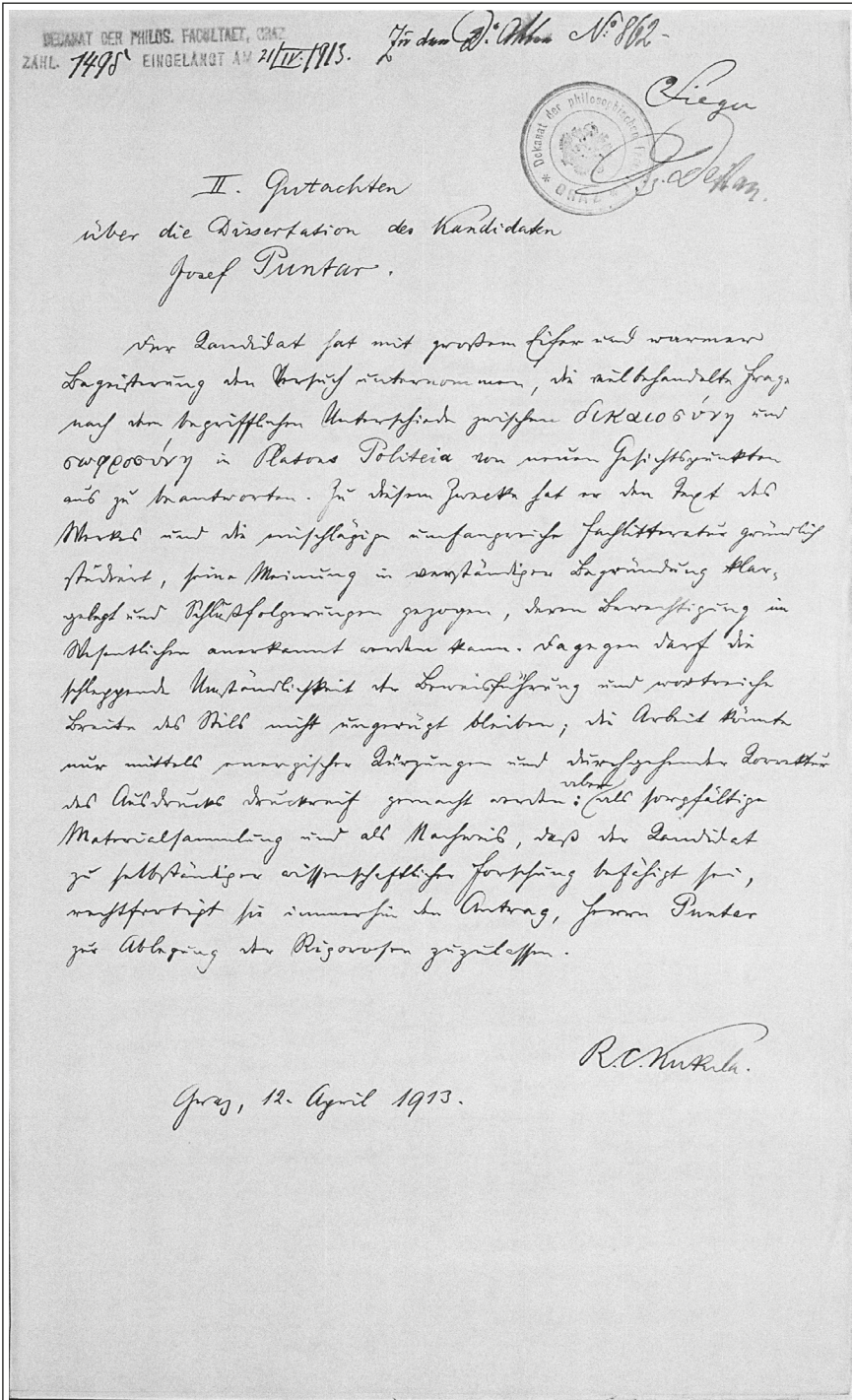
Prav posebej izstopajo (prosto izbirna) predavanja Rudolfa Hoernesa o vulkanih in potresih.⁷⁰

Puntar se je 3. marca 1913 prijavil k rigorozoma iz klasične filologije kot prvega predmeta, slovanske filologije kot drugega predmeta ter iz filozofije; 4. marca je oddal tudi v nemščini napisano disertacijo z naslovom *Über den begrifflichen Unterschied der δικαιοσύνη und σοφροσύνη in Platos Republik (O pojmovni razliki med δικαιοσύνη in σοφροσύνη v Platonovi Državi)*. Za ocenjevalca sta bila izbrana Heinrich Schenkl in Richard Cornelius Kukula. Disertacija, v kateri se je ukvarjal z razliko med pojmom pravičnost (δικαιοσύνη) in preudarnost (σοφροσύνη) v Platonovem dialogu *Država*, ni ohranjena, pa tudi Puntar je ni nikoli pozneje objavil, ne celote ne dela. Glavni očitke ocenjevalcev je bil, da se je obravnave lotil zelo na široko, tako vsebinsko kot tudi slogovno; zlasti pri slednjem bi se moral omejiti. Širina po njunem mnenju sicer ni bila pomanjkljivost, če lahko tako pisec kar se le da jasno izrazi svoje poglede, vendar bi lahko kandidat to naredil tudi znatno krajše, saj je včasih navajal tudi cele strani dolge dobesedne prepise iz uporabljene strokovne literature, čeprav to ni bilo nujno. Ocenjevalca sta zapisala, da bi bilo zaželeno, če bi kake odlomke obravnaval natančneje in bi se vanje bolj poglobil (če bi npr. podrobneje predstavil opredelitev, kaj je δικαιοσύνη) ipd. Mestoma sta mu poočitela nekaj površnosti, opozorila pa sta tudi, da nemščine ne obvlada povsem, kar se kaže v številnih, tudi povsem osnovnih slovničnih napakah. Po drugi strani sta mu oba priznala, da se je tematike lotil z veliko vnemo in navdušenjem; da je bil pri delu izjemno marljiv; da se je intenzivno poglobil v obravnavano problematiko; da je marljivo zbral ogromno relevantne strokovne literature, ki jo je tudi temeljito preštudiral in uporabil; da rezultati njegovega dela temeljijo na samostojnih utemeljitvah in da je svoje sklepe jasno podal. Svoje osebno mnenje, da δικαιοσύνη in σοφροσύνη v Platonovi *Državi* sovpadata, je – tako ocenjevalca – podprl z dobrimi utemeljitvami in opozoril tudi na nekatere pozornosti vredne nove vidike. Skratka: kandidat je pokazal znanstveno zrelost, zanimanje in potencial za samostojno znanstveno raziskovanje. Kljub temu sta opozorila, da bi bilo treba disertacijo pred morebitno objavo vsebinsko in oblikovno temeljito predelati, predvsem pa bi jo bilo treba skrajšati, jezikovno popraviti in se kvantitativno omejiti samo na tisto, kar je njegov samostojni prispevek. Oba sta predlagala, da se ga pripusti k rigorozoma.⁷¹

Glavni rigoroz iz klasične filologije kot prvega predmeta ter slovanske filologije kot drugega je Puntar opravljal 15. junija 1918; vsi štirje ocenjevalci (Mesk,

70 UAG, Philosophische Fakultät, Nationale Josef Puntar, WS 1906/1907–SS 1908.

71 UAG, Doktoratsakten, Josef Puntar (v dokumentu je zapisano Josef Weber (Puntar)) – I. Gutachten über die Dissertation des Kandidaten Jos. Puntar (Schenkl, 21. maja 1913); II. Gutachten über die Dissertation des Kandidaten Jos. Puntar (Kukula, 12. aprila 1913).

Josip Puntar, Kukulova ocena disertacije (UAG).

»Zlate črke«

na

posodi Gazel

ali

problem apolinične lepote
v Prešernovi umetnosti.

Slovstvena študija v svitu romantike in antike.

Prvi del.

(S prilogami v II. delu.)

Na posodi v zlatih čerkah sláva se bo brála
Od naróda do naróda — tvójiga iména.

Prešeren: Gazela 1.

Spisal in založil

Josip Puntar.

V Ljubljani, 1912.

Tiskala Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Kukula, Nachtigal in Heberdey) so ga ocenili z zadostno (*genügend*) in ga soglasno aprobirali. Stranski rigoroz iz filozofije je opravljal 28. junija 1918; dva ocenjevalca (Spitzer in Heberdey) sta mu dala oceno zadostno (*genügend*), Meinong pa ga je ocenil z nezadostno (*ungenügend*); tako je bil aprobiran z večino glasov (*per maiora*).⁷² V protokolnem zapisu ni podatka o promociji; morda je bil promoviran na sam dan stranskega rigorozna (ali kdaj pozneje), zabeležka pa je izostala.

Leta 1909 se je prijavil k učiteljskemu izpitu; z nekaj prekinitvami ga je dokončno opravil šele l. 1919. Najprej je v šolskem l. 1912/1913 kot provizorični učitelj in nato suplent poučeval na II. državni gimnaziji v Ljubljani, v šolskem l. 1914/1915 na slovenski gimnaziji v Gorici,⁷³ nato pa znova v šolskem l. 1919/1920 na II. državni realni gimnaziji v Ljubljani;⁷⁴ istega leta je postal knjižničar državne študijske knjižnice v Ljubljani.⁷⁵

Puntar je bil dejaven v številnih dijaških, prosvetnih in delavskih društvih; o problematiki dijaštva, prosvete in delavstva je objavljala številne prispevke v časopisu in revijah, velikokrat pa je razpravljala tudi o političnih vprašanjih. S klasično filologijo se strokovno ni več ukvarjal; je pa svoje znanje s tega področja s pridom izrabil pri svojih literarnoteoretičnih in kritičnih raziskavah. Največ se je posvečal raziskavam pesniškega opusa Franceta Prešerna in postal je eden najpomembnejših slovenskih prešernoslovcev. V Prešernovih pesnitvah je iskal povezave z antiko in antične vplive; o tem je objavil vrsto tehtnih prispevkov,⁷⁶ med katerimi je najpomembnejša študija »Zlate črke« na posodi *Gazel ali problem apolinične lepote v Prešernovi umetnosti* (1912).⁷⁷ Umrl je 24. julija 1937 v Ljubljani.

72 UAG, Rigorosenakten 862, Josef Puntar.

73 *Izvestje c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani o šolskem letu 1914/15*, Ljubljana: C. kr. II. državna gimnazija (Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg), 1915, str. 17.

74 *Izvestje c. kr. II. državne realne gimnazije v Ljubljani (1918/19–1929/30)*, Ljubljana: Ravnateljstvo, 1930, str. 5.

75 France Koblar, Puntar, Josip (1884–1937), 2013.

76 Josip Puntar, Kaj je z arhitektoniko v Prešernu?, *Dom in svet* 23, 1910, št. 9, str. 405–407, 452–453; Josip Puntar, Prešeren in romantika, *Slovenec* 38, 1910, št. 138, str. 1; št. 139, str. 1–2; št. 140, str. 1; št. 141, str. 1; št. 142, str. 1; št. 143, str. 2; Josip Puntar, Prešeren in antika, *Čas* 5, 1911, zv. 6, str. 269–285; Josip Puntar, Sonitus de formulario, *Čas* 13, 1919, str. 170–190; Josip Puntar, Dante in problem Prešernove Nove pisarije, *Dante: 1321–1921 (Ob šeststoletnici smrti velikega genija)* (ur. Alojzij Res), Ljubljana 1921, str. 93–260.

77 Josip Puntar, »Zlate črke« na posodi *Gazel ali problem apolinične lepote v Prešernovi umetnosti*. Slovstvena študija v svitu romantike in antike. Prvi del (S prilogami v II. delu.). V Ljubljani: samozaložba, 1912. Gl. tudi nadaljevanje: Josip Puntar, Gazele (Zlate črke: Drugi del), *Dom in svet* 34, 1921, str. 45–54, 158–163, 207–212.

Mihael Pinter (Michael Pinter)⁷⁸

Rodil se je 26. septembra 1884 v Marija Gradcu pri Laškem na Štajerskem (*Maria Graz bei Tüffer im Steiermark*). Po končani osnovni šoli je od septembra 1898 do julija 1906 obiskoval državno gimnazijo v Celju, kjer je l. 1906 opravil tudi maturo;⁷⁹ v gimnazijskem izveščju je na seznamu abiturientov, aprobiranih na maturi za leto 1906, kot poklic zapisano *Bahndienst* (uslužbenec na železnici).⁸⁰

Takoj po maturi je v akademskem letu 1906/1907 absolviral dva semestra na univerzi v Gradcu, enega na filozofski in enega na pravni fakulteti. Nato je tri leta (od 1907 do 1910) delal pri Južni železnici, ki jo je prostovoljno zapustil, da je začel študij teologije v Mariboru, kjer je študiral pet semestrov (1911–1913);⁸¹ v tem obdobju se je zasebno intenzivno učil latinščino in grščino. Leta 1913 je opustil študij teologije in se je kot redni slušatelj vpisal na Filozofsko fakulteto Univerze Karla in Franca v Gradcu, kjer je od letnega semestra 1913 do vključno letnega semestra 1915 obiskoval predavanja in seminarje s področja klasične filologije, epigrafike, arheologije, pedagogike in filozofije.⁸²

Pinter se je 25. junija 1914 obrnil na dekanat Filozofske fakultete v Gradcu in na Ministrstvo za bogočastje in uk s prošnjo, da bi mu kot absolvirano študijsko obveznost priznali tudi tri semestre študija na teologiji v Mariboru. Prošnjo je vložil, da bi lažje dobil kakšno štipendijo ali drugo podporo, podprla pa sta jo tudi profesorja Heinrich Schenkl in Richard Cornelius Kukula; ministrstvo je prošnji ugodilo.⁸³

Na graški Filozofski fakulteti je imel veliko predavanj in študijskih obveznosti. Pri Heinrichu Schenklu je obiskoval predavanja iz grške metrike ter grške religije, udeleževal se je vaj iz metrike ter vaj iz branja in interpretiranja starolatinških napisov in papirusov z literarno vsebino, na seminarjih, proseminarjih in vajah pa so brali, prevajali, razlagali in ob disputacijah obravnavali Ajshila (*Peržani*), Aristofana (*Žabe*, *Vitezi*), Sofokla (*Sledni psi*), Evripida (*Kiklop*), Platonove dialoge, Aristotela (*Poetika*), Ksenofonta (*Apologija*), Kalimaha (*Himne*), Tegnisa, Longina (*O vzvišenem*), Marka Avrelija (*Dnevnik*) in Katula. Pri Richardu

78 Za pomoč pri zbiranju podatkov o Mihaelu Pinterju se zahvaljujem mag. Lilijani Urlep iz Nadškofjskega arhiva Maribor.

79 UAG, Rigorosakten 945, Pinter Michael; UAG, Doktoratsakten, Michael Pinter.

80 *Jahres-Bericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Cilli, herausgegeben am Schlusse des Schuljahres 1906/1907 von der Direktion*. A. K. k. Staats-Obergymnasium. Cilli: Vereinsbuchdruckerei »Celesia«, 1907, str. 41.

81 Personalstand des Fürstbistums Lavant in Steiermark für das Jahr 1912, Marburg/Maribor: Verlag der F. B. Ordinariatskanzlei, 1912, str. 62; Personalstand des Fürstbistums Lavant in Steiermark für das Jahr 1913, Marburg/Maribor: Verlag der F. B. Ordinariatskanzlei, Maribor 1913, str. 63.

82 UAG, Philosophische Fakultät, Nationale, Michael Pinter, SS 1913–SS 1915.

83 Erlass des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 16.2.1915 Z. 4101. Gl. UAG, Doktoratsakten, Michael Pinter, Dekanatszahl 625 ex 1914/15.

Corneliusu Kukuli je poslušal predavanja o zgodovini rimske književnosti, o zgodovini rimske dramatik in o uvodu v najstarejšo krščansko književnost, pri njem se je udeleževal vaj iz stilistike, interpretiranja in tekstne kritike, na seminarjih in proseminarjih pa so obravnavali Pindarja, Teokrita, Plavta (*Ujetniki*), Salustija (*Zgodovina*), Horacija, Plinija Mlajšega (*Pisma*), Kvintilijana, Perzija in Vergilijeve življenjepise (*Vitae Vergilianae*). Pri Ottu Cuntzu je poslušal predavanja o zgodovini rimskega cesarstva, o latinski epigrafiki, o javnem in zasebnem življenju Rimljanov ter o geografiji in etnografiji Italije v antiki, udeleževal pa se je tudi vaj iz epigrafike. Pri Josefu Mesku je poslušal predavanja o zgodovini atiškega govorništv, udeleževal se je vaj iz grške in latinske stilistike ter interpretacij, pri njem pa so brali izbrane Lukijanove dialoge. Pri Hugu Spitzerju je obiskoval predavanja iz zgodovine antične filozofije; pri Josefu Stalzerju iz latinskega sklonoslovja; pri Adolfu Bauerju iz grške vojaške zgodovine; pri Oskarju Eberstallerju iz šolske higijene; pri Alexiusu Meinongu iz splošne teorije vrednosti in iz spoznavne teorije; pri Martinaku iz splošne metodike srednješolskega pouka, vzgojeslovja, zgodovine pedagogike, psihologije jezika in jezikovnega pouka ter iz psiholoških in logičskih osnov didaktike; pri Ferdinandu Steilu se je udeleževal vaj iz nastopanja v nemščini.⁸⁴

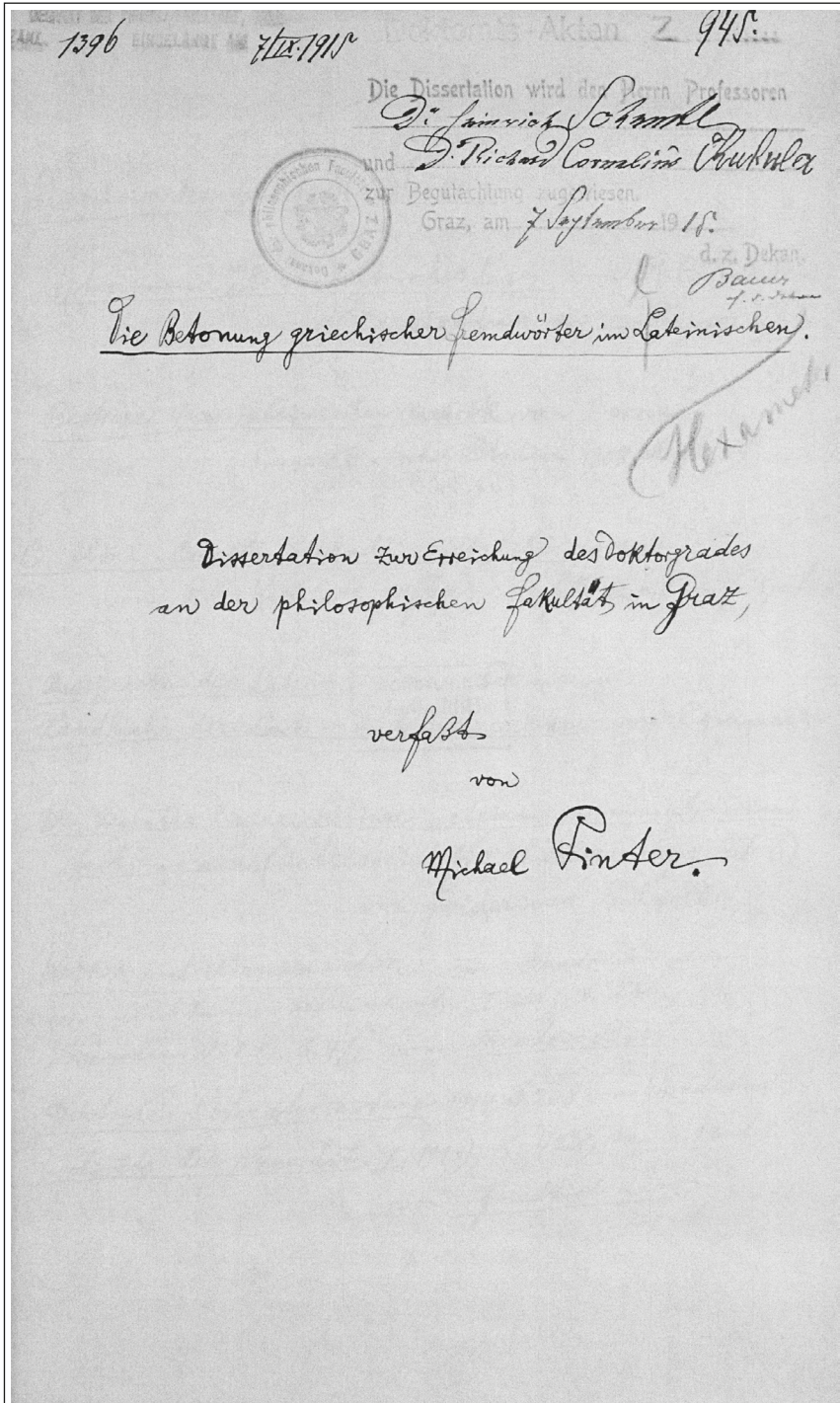
Maja 1915 je Pinter Ministrstvo za uk in bogočastje posebej prosil za dovoljenje, da bi smel opravljati rigoroz v 8. semestru; profesorski kolegij Filozofske fakultete Univerze v Gradcu mu je to dovolil pod pogojem, da rigorozov ne opravlja pred julijem 1915, oba ocenjevalca (Schenkl in Kukula) pa sta podala mnenje, da je usposobljen in zrel za pristop k rigorozom, pa tudi, da je že oddal osnutek disertacije.⁸⁵ V nemščini napisano disertacijo z naslovom *Die Betonung griechischer Fremdwörter im Lateinischen (Naglaševanje grških tujk v latinščini)* je skupaj s prijavo k rigorozoma vložil 7. septembra 1915; za referenta sta bila določena Heinrich Schenkl in Richard Cornelius Kukula in slednji je prvotni naslov disertacije, ki obsega 68 z roko napisanih strani, dopolnil in ga spremenil v *Die Betonung griechischer Fremdwörter im lateinischen Hexameter (Naglaševanje grških tujk v latinskem heksametru)*. Disertacija je ohranjena v graški univerzitetni knjižnici.⁸⁶

Pinter je disertacijo razdelil na dva dela. V prvem (str. 1–16) je zbral pričevanja antičnih slovničarjev (Kvintilijan, Servij, Diomed, Donat, Prob, Priscijan, Marcijan Kapela idr.), tj. odlomke iz njihovih del, ki govorijo o naglaševanju imen grškega izvora v latinščini ter o pravilih njihovega naglaševanja. V drugem, glavnem delu disertacije (str. 17–68) je iz Lukrecija, Katula, Propercija, Tibula, Vergilija, Horacija, Ovidija, Juvenala in Marciala zbral vse verze z grškimi besedami in jih mestoma komentiral; verjetno je prav zaradi te omejitve izključno

84 UAG, Philosophische Fakultät, Nationale, Michael Pinter, SS 1913–SS 1915.

85 UAG, Doktoratsakten, Michael Pinter.

86 UBG, Hauptbibliothek, Sondersammlungen – Historische Dissertationen II 250523.

Mihael Pinter, naslovna stran disertacije (UBG).

945

Herr Michael Pinter, geboren am 26. September 1884 zu Maria Gaag bei St. Ruffen in Steiermark, besuchte das k. k. Stadts-
gymnasium in Cilli, vom September 1898 bis Juli 1906 im Lager am
Juli 1906 andersförländerskontakt die Reifeprüfung ab.

Er war drei Jahre bei der Industrie, die er dann freiwillig
verließ, um in die Philologie zu Marburg zu wechseln. Philosophie
immatrikulieren er sich als ordentlicher Zögling an der Philosophie-
facultät der k. k. Universität in Graz, wo er vom Sommer
Semester 1910 bis Sommer Semester 1911 inll. Vorlesungen mit
Seminararbeiten und dem Gebiet der Klass. Philologie, der
Epigraphik und Archäologie, der Pädagogik und Philosophie frequentierte.
Er ist beauftragt das k. k. Spezialstudium der Industrie und Antiquität vom
16. Januar 1915 Z. 4101 Dok. Z. 625 ex 1914/15 unter ihm Philosophie Sa-
mester in der philosophischen Quadrimester eingetragen.

Am 7. Oktober 1915 legte er eine Dissertation „Die Polemik
griechischer Geometrie im lateinischen“ vor mit Wert von der
Fakultät der Philologie Philosophie und Klass. Philologie ab-
gelesen. ~~XXXXXXXXXXXX~~ Philosophie
Dissertation wurde von der Professoren Dr. Simon
Schrank und Dr. Nicholas Comenius Kulturbild approbiert.

Das Magisterexamen wurde am 19. November 1915 mit aus-
gezeichnetem Erfolg ab.

genügend Kritik
genügend Industrie
genügend Kritik
Der Kandidat wurde demnach einstimmig approbiert.
Kulturbild,
dpt. Deten.

genügend Kritik, genügend als Deten
genügend Industrie
genügend Industrie
Der Kandidat wurde demnach einstimmig approbiert.
Promoviert am 22. September 1915 Prom. Phil. et 229 Kulturbild,
Promoviert Dr. Karl Industrie dpt. Deten.

Mihael Pinter, Rigorosenprotokoll (UAG).

na rimske pesnike, ki so pisali v heksametru, ocenjevalec Kukula vnesel popravek v izvirni naslov disertacije. Med sodobnimi avtorji se je najbolj oprl na dela treh sodobnih piscev: na razpravi Richarda Corneliusa Kukule (*Aphorismen über metrisches Lesen*)⁸⁷ in Juliusa Cornua (*Zwei Beiträge zur lateinischen Metrik*)⁸⁸ ter zbirko navedb antičnih slovníčarjev o latinskem naglasu Friedricha Schölla.⁸⁹ Pinter je ugotovil, da so obravnavani pisci vse grške besede, celo tam, kjer ostaja ohranjena njihova originalna oblika, podvrgli latinskim naglasnim pravilom, ki so veljala v klasičnem obdobju latinske književnosti. Po mnenju ocenjevalca je ugotovitev podprl z dobrimi utemeljitvami in razmišljanji, ki jih je znal sicer zasilno, pa vendar uskladiti z navedbami iz antičnih slovníčarjev, bi pa moral za dokončno rešitev tega problema raziskavo razširiti še na druge pesnike, ki so pisali v heksametru, npr. na Perzija, zlasti pa na pesnike arhaičnega obdobja (Enij, Lucilij). Oceno, ki jo je oddal 18. septembra 1915, je Kukula sklenil z ugotovitvijo, da si disertacija zasluži pohvalo, ker je vanjo vložena veliko truda in ker je dokaz kandidatove znanstvene zrelosti in samostojne presoje, zato je dovolil, da se kandidata pripusti k rigorozom; 21. septembra je Schenk l podal kratko mnenje, da se strinja z oceno prvega ocenjevalca.⁹⁰

Če gledamo na Pinterjevo disertacijo danes, daje vtis nepopolnosti, saj je bila očitno napisana precej v naglici, manjkajo ji uvod, obsežnejši zaključek s sklepi in rezultati, Pinter pa je uporabil tudi razmeroma malo literature. Je pa treba upoštevati dejstvo, da so bile študijske razmere zelo otežene, saj je bila 1. svetovna vojna tedaj že v polnem razmahu.

Pinter je glavni rigoroz iz klasične filologije kot prvega predmeta in iz rimskega starinoslovja kot drugega opravljal v drugi polovici oktobra 1915 (točnega datuma v dokumentaciji ni); vsi trije ocenjevalci (Kukula, Schenk l in Cuntz) so ga ocenili z zadostno (*genügend*) in s tem je bil soglasno aprobiran. Stranski rigoroz iz filozofije je opravljal 19. novembra 1915; tudi zanj so mu vsi trije ocenjevalci (Meinong, Spitzer in Kukula) dali oceno zadostno (*genügend*) in ga soglasno aprobirali. Promoviran je bil 22. decembra 1915.⁹¹

O njegovem poznejšem življenju in delu za zdaj ni podatkov.

87 Richard Cornelius Kukula, *Aphorismen über metrisches Lesen. Sonderdruck aus Strömatis. Grazer Festgabe zur 50. Versammlung deutscher Philologen und Schulmänner*, Graz: Selbstverlag des Festausschusses, 1909.

88 Julius Cornu, *Zwei Beiträge zur lateinischen Metrik*, *Prager deutsche Studien* 8, 1908, št. 1, str. 37–55.

89 Fridericus, Schoell, *De accentu linguae Latinae veterum grammaticorum testimonia. Collegit, disposuit, enarravit Fridericus Schoell Vimariensis*, *Acta Societatis Philologiae Lipsiensis* 6, 1876, 1–231.

90 Doktoratsakt Michael Pinter – Gutachten über die Dissertation des Kandidaten Michael Pinter.

91 Rigorosenakten 945 – Michael Pinter. UAG. V dokumentu datum glavnega rigorozna ni naveden; Promotions-protokoll No. 829.

Sklepna beseda

Med letoma 1872 in 1918 je na Filozofski fakulteti Univerze Karla in Franca v Gradcu doktoriralo trinajst slovenskih klasičnih filologov. Večina je izhajala iz kmečkega okolja, vsi so se kot odlični učenci odlikovali že v gimnaziji in pozneje so tudi uspešno študirali; med njimi jih je osem izhajalo iz Štajerske (Purgaj, Šorn, Korun, Tomiňsek, Verstovšek, Dolinšek, Rostacher, Pinter), trije iz Kranjske (Tertnik, Lončar, Puntar) in dva iz Koroške (Arnejc, Mišič). Poleg klasične filologije so večinoma študirali še slavistiko, nekateri pa so se posvetili tudi drugim predmetom (germanistika, zgodovina, pravo, teologija, arheologija, filozofija, primerjalno jezikoslovje, pedagogika). Na doktorskem študiju se po uspehu ni nobeden posebej odlikoval; njihove doktorske disertacije bi danes ocenili kot solidne znanstveno-strokovne dosežke, med katerimi pa nobena ni posebej izstopala po kakovosti. Ohranjenih je sedem disertacij: dve Tertnikovi (1883, 1889), Tomiňškova (1896), Verstovškova (1903), Lončarjeva (1905), Rostacherjeva (1909) in Pinterjeva (1915); po obsegu s 358 stranmi izstopa disertacija Ivana Tertnika, ki je posebnost tudi zato, ker je disertacijo napisal dvakrat. Slovenski doktorji filologije so se v svojih disertacijah ukvarjali predvsem z literarnimi temami, vendar pa so obenem vsi obravnavali tudi jezikovna vprašanja, s katerimi so pojasnjevali literarne posebnosti in pojave (tekstna kritika, rokopisna tradicija, jezikovne posebnosti ipd.), povezane z obravnavanimi temami; najbolj izrazito jezikovna je bila disertacija Josipa Šorna (*Der Sprachgebrauch des Historikers Eutropius*). Po študiju so slovenski doktorji klasične filologije delovali predvsem kot srednješolski učitelji in kulturni delavci (zaradi osredinjenja raziskave na njihov študij in njegovo vsebino je njihovo učiteljsko delo predstavljeno le v omejenem obsegu in ostaja deziderat za nadaljnje raziskave). Vseh sedem v prispevku predstavljenih klasičnih filologov, ki so doktorirali na Univerzi Karla in Franca v Gradcu med letoma 1904 in 1918, je izhajalo iz skromnih socialnih razmer in večinoma iz kmečkega okolja. Med njimi so bolj znani trije: Karel Verstovšek se je uveljavil kot politik, dejaven in zaslužen predvsem na področju prosvete, Josip Puntar kot raziskovalec slovenske književnosti, Franc Mišič pa kot šolnik in vsestranski kulturni in politični delavec. Drugi štirje (Lončar, Dolinšek, Rostacher in Pinter) se niso uveljavljali v javnem življenju. Med trinajsterico graških doktorandov klasične filologije sta po svojem pomenu in vplivu izstopala Josip Tomiňsek in Karel Verstovšek, na znanstvenem področju pa je bilo najbolj odmevno delo Josipa Šorna, ki je s svojimi raziskavami zbudil tudi pozornost tujih strokovnjakov. Po koncu študija se razen Josipa Šorna nobeden ni vidneje znanstveno uveljavil na področju klasične filologije, nobeden od predstavljenih trinajstih ni v času Avstro-Ogrske dosegel habilitacije niti ni zasedel nobenega učiteljskega mesta na kateri od univerz monarhije. Nihče od njih tudi ni postal predavatelj na novoustanovljenem oddelku za klasično filologijo Univerze v Ljubljani l. 1919, zato tudi nihče ni odločilneje vplival na visokošolski študij in raziskovalno delo; najresnejša kandidata za prevzem stolic za klasična jezika sta bila Josip Tomiňsek in Ivan Arnejc, vendar sta zaradi spleta okoliščin pri univerzitetnem študiju sodelovala le kot honorarna predavatelja.

Viri in literatura

Arhivski viri

UAG – Universitätsarchiv Graz

UBG – Universitäts-Bibliothek Graz

UAW – Archiv der Universität Wien

SI_PAM – Pokrajinski arhiv Maribor

Gradivo, ki ga hranita UAG in UBG:

A) Dokumentarno gradivo

1. Doktoratsakten (UAG)

Karl Verstovšek, Heinrich Lončar, Franz Mischitz, Eduard Dolinšek, Franz Rostacher, Josef Puntar, Michael Pinter

2. Rigorosenakten

499 Karl Verstovšek; 544 Heinrich Lončar; 639 Franz Mischitz; 650 Eduard Dolinšek; 693 Franz Rostacher; 862 Josef Puntar; 945 Michael Pinter

3. Lehramtsprüfungsakten

Karl Verstovšek, Heinrich Lončar, Franz Mischitz, Eduard Dolinšek, Franz Rostacher, Josef Puntar, Michael Pinter

4. Nationale (vpisnice)

Karl Verstovšek, Heinrich Lončar, Franz Mischitz, Eduard Dolinšek, Franz Rostacher, Josef Puntar, Michael Pinter

B) Doktorati, ohranjeni v Universitäts-Bibliothek Graz

Verstovšek, Karl: *Quellenstudien ueber die in Plutarchs Schrift 'de genio Socratis' und in den Dissertationen des Maximus Tyrius τὸ δαιμόνιον Σωκράτους und ἐπὶ περὶ Σωκράτους δαιμονίου vorhandenen Ansichten über das Daemonium des Sokrates und Daemonen überhaupt.* Graz 1903.

Lončar, Heinrich: *De Lygdami carminibus dissertatio, quam scripsit Henricus Lončar.* Graz, 1905.

Rostacher, Franz: *Der latente Sprachschatz Hesiods.* Graz, 1909.

Pinter, Michael: *Die Betonung griechischer Fremdwörter im Lateinischen.* Dissertation zu Erreichung des Doktorgrades an der philosophischen Fakultät in Graz, verfaßt von Michael Pinter. Graz, 1915.

Periodika in časopisje

Acta Societatis Philologiae Lipsiensis; Čas; Dom in svet; Jahrbücher für classische Philologie; Ljubljanski zvon; Mariborski Večernik »Jutra«; Novi čas; Prager deutsche Studien; Sava; Slovan; Slovenec

- Gimnazijska izvestja (po letu izida)*
Programm des Fürstlich Hedwigschen Gymnasiums zu Neustettin, Neustettin: M. Arends, 1876.
- Jahresbericht des k. k. Staats-Obergymnasiums zu Laibach am Schlusse des Schuljahres 1891/92*, Laibach 1892.
- Jahresbericht des k. k. Staats-Obergymnasiums zu Laibach am Schlusse des Schuljahres 1892/93*, Laibach 1893.
- Jahresbericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Marburg a/D.*, veröffentlicht von der Direktion am Schlusse des Studienjahres 1905, Marburg: Verlag des k. k. Staats-Gymnasiums (L. Kralik), 1905.
- Jahres-Bericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Cilli*, herausgegeben am Schlusse des Schuljahres 1906/1907 von der Direktion. A. K. k. Staats-Obergymnasium. Cilli: Vereinsbuchdruckerei »Celeia«, 1907.
- Jahresbericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Marburg a/D.*, veröffentlicht von der Direktion am Schlusse des Studienjahres 1909, Marburg a. D.: Verlag des k. k. Staats-Gymnasiums, 1909.
- Jahresbericht des k. k. Kaiser-Franz-Joseph-Gymnasiums in Krainburg für das Schuljahr 1909/1910*, Krainburg: Verlag des k. k. Kaiser-Franz-Joseph Gymnasiums (Katoliška tiskarna Ljubljana) 1910.
- Jahresbericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Marburg a/D.*, eröffnet von der Direktion am Schlusse des Studienjahres 1910, Marburg a. D.: Verlag des k. k. Staats-Gymnasiums, 1910.
- Jahresbericht des k. k. Kaiser-Franz-Joseph-Gymnasiums in Krainburg für das Schuljahr 1910/1911*, Krainburg: Verlag des k. k. Kaiser-Franz-Joseph Gymnasiums (Katoliška tiskarna Ljubljana), 1911.
- Jahresbericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Marburg a/D.*, veröffentlicht von der Direktion am Schlusse des Studienjahres, Marburg a. D.: Verlag des k. k. Staats-Gymnasiums, 1911.
- K. k. Staats-Gymnasium in Marburg a/D. – Jahresbericht über das Schuljahr 1911–1912*. Veröffentlicht durch den Direktor Dr. Josef Tomišek, Marburg a/D., Verlag des k. k. Staats-Gymnasiums (Josef Mostböck & Co.) 1912.
- K. k. Staatsgymnasium in Görz. 62. Jahresbericht über das Schuljahr 1911–1912*. Veröffentlicht durch den Direktor, Regierungsrat Dr. Johann Bezjak, Görz: Selbstverlag des Gymnasiums (Buchdruckerei Seitz), 1912.
- Jahresbericht des k. k. Staatsgymnasiums in Cilli*, herausgegeben am Schlusse des Schuljahres 1912/1913 von der Direktion, A. K. K. Staatsobergymnasium, Cilli: Vereinsbuchdruckerei »Celeja« in Cilli, 1913.
- Jahresbericht des k. k. Staatsgymnasiums in Cilli*, herausgegeben am Schlusse des Schuljahres 1913/1914 von der Direktion, A. K. K. Staatsobergymnasium, Cilli: Vereinsbuchdruckerei »Celeja« in Cilli, 1914.
- Jahresbericht des k. k. Staatsgymnasiums in Cilli*, herausgegeben am Schlusse des Schuljahres 1914/1915 von der Direktion, A. K. K. Staatsobergymnasium, Cilli: Vereinsbuchdruckerei »Celeja« in Cilli, 1915.

- Jahresbericht des k. k. Kaiser-Franz-Joseph-Gymnasiums in Krainburg für das Schuljahr 1914/1915*, Krainburg: Verlag des k. k. Kaiser-Franz-Joseph Gymnasiums (Tiskovno društvo, Kranj), 1915.
- Izvestje c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani o šolskem letu 1915/16*, Ljubljana: C. kr. II. državna gimnazija (Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg), 1915.
- Izvestje c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani o šolskem letu 1914/15*, Ljubljana: C. kr. II. državna gimnazija (Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg), 1915.
- Izvestje državne realne gimnazije v Celju 1918/1919–1927/1928*, Celje: ravnateljstvo, Podporno društvo za uboge učence na drž. realni gimnaziji (Brata Rodé & Martinčič, Celje), 1928.
- Državna klasična gimnazija v Mariboru. Izvestje za šolska leta 1918–1930*, Maribor: samozaložba Državne gimnazije (Tiskarna sv. Cirila v Mariboru), 1930.
- Izvestje c. kr. II. državne realne gimnazije v Ljubljani (1918/19–1929/30)*, Ljubljana: Ravnateljstvo, 1930.
- Državna klasična gimnazija v Mariboru. Izvestje za šolsko leto 1932–1933*, Maribor: Založba Državne klasične gimnazije, 1933.
- Državna klasična gimnazija v Mariboru. Izvestje za šolsko leto 1934–1935*, Maribor: Založba Državne klasične gimnazije, 1935.

Spletni viri

- Slovenska biografija. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstveno-raziskovalni center SAZU 2013.
- Baš, Franjo, Mišič, Franc (1881–1969).
  - Koblar, France, Puntar, Josip (1884–1937).
  - Rozman, Franc, Verstovšek, Karel (1871–1923).

Literatura

- ASK – *Album slovenskih književnikov*, (ur. dr. Janko Šlebinger), Ljubljana: Tiskovna zadruga (Delniška tiskarna), 1928.
- Gregor Antoličič, Verstovšek Karel (Karol, Karl), *Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950*, 15, 2017, Lfg. 68, str. 243–244.
- Carl Boehlau, *De Lygdami carminibus, Programm des Fürstlich Hedwigschen Gymnasiums zu Neustettin*, Neustettin: M. Arends, 1876, str. 1–8.
- Ludwig Bolle, *De Lygdami carminibus. Dissertatio inauguralis philologica quam amplissimi philosophorum ordinis auctoritate atque consensu in Academia Georgia Augusta ad summos in philosophia honores capessendos scripsit Ludovicus Bolle Detmoldensis*, Detmoldae: Typis Meyerianis, 1872.
- Julius Cornu, *Zwei Beiträge zur lateinischen Metrik, Prager deutsche Studien* 8, 1908, št. 1, str. 37–55.
- Aleksandra Gačič, Gregor Jenuš, *Znameniti Velenjčan Karel Verstovšek (1871–1923), zaslužni slovenski politik. Politična biografija: ob 145. obletnici rojstva*, Velenje: Ustanova Velenjska knjižna fundacija 2016.
- Danijel Grafenauer, Mišič, Dr. Franc, *Enzyklopädie der slowenischen Kulturgeschichte in Kärnten/Koroška. Von den Anfängen bis 1942. Band 2: J–PI* (izd.

- Katja Sturm-Schnabl, Bojan-Ilija Schnabl), Wien, Köln, Weimar: Böhlau Verlag, 2016, str. 920–921.
- Matej Hriberšek, Prvi slovenski doktorji klasične filologije z graške univerze, *Šolska kronika* 29, 2020, str. 23–80.
- Richard Cornelius Kukula, *Aphorismen über metrisches Lesen. Sonderdruck aus Strömatis. Grazer Festgabe zur 50. Versammlung deutscher Philologen und Schulmänner*, Graz: Selbstverlag des Festausschusses, 1909.
- Franc Mišič, Zanimivo pismo o starih kristjanih, *Sava* 1, 1913, št. 2, str. 1–2.
- n. n., Dr. Karl Verstovšek: Simonidovi jambi, *Slovan* 3, 1905, št. 12, str. 380.
- Personalstand des Fürstbistums Lavant in Steiermark für das Jahr 1912*, Marburg/Maribor: Verlag der F. B. Ordinariatskanzlei, 1912.
- Personalstand des Fürstbistums Lavant in Steiermark für das Jahr 1913*, Marburg/Maribor: Verlag der F. B. Ordinariatskanzlei, Maribor 1913.
- Josip Puntar, »Zlate črke« na posodi Gazel ali problem apolonične lepote v Prešernovi umetnosti. Slovstvena študija v svitu romantike in antike. Prvi del (S prilogami v II. delu.). V Ljubljani: samozaložba, 1912.
- Josip Puntar, Dante in problem Prešernove Nove pisarije, *Dante: 1321–1921 (Ob šeststoletnici smrti velikega genija)* (ur. Alojzij Res), Ljubljana 1921, str. 93–260.
- Josip Puntar, Gazele (Zlate črke: Drugi del), *Dom in svet* 34, 1921, str. 45–54, 158–163, 207–212.
- Josip Puntar, Kaj je z arhitektoniko v Prešernu?, *Dom in svet* 23, 1910, št. 9, str. 405–407, 452–453.
- Josip Puntar, Prešeren in antika, *Čas* 5, 1911, zv. 6, str. 269–285.
- Josip Puntar, Prešeren in romantika, *Slovenec* 38, 1910, št. 138, str. 1; št. 139, str. 1–2; št. 140, str. 1; št. 141, str. 1; št. 142, str. 1; št. 143, str. 2.
- Josip Puntar, Sonitus de formulario, *Čas* 13, 1919, str. 170–190.
- Alois Rzach, Der Dialekt des Hesiod, *Jahrbücher für classische Philologie*. Supplementband 8, 1875–1876, str. 353–466 (Separatdruck: Leipzig: Teubner, 1876).
- Martin Schanz, *Geschichte der römischen Literatur bis zum Gesetzgebungswerk des Kaisers Justinian. Von Martin von Schanz, 1. Teil: Die römische Literatur in der Zeit der Republik* (Handbuch der klassischen Altertumswissenschaft VIII. 1. 1.), München: C. H. Beck, 1898.
- Fridericus Schoell, De accentu linguae Latinae veterum grammaticorum testimonia. Collegit, disposuit, enarravit Fridericus Schoell Vimariensis, *Acta Societatis Philologiae Lipsiensis* 6, 1876, 1–231.
- Josip Tomišek, Simonidovi jambi »o ženskah«, *Ljubljanski zvon* 25, 1905, št. 11, str. 628–629.
- Karel Verstovšek, Simonidovi jambi „Περὶ γυναικῶν“. Spisal Dr. Karl Verstovšek, *Jahresbericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Marburg a/D., veröffentlicht von der Direktion am Schlusse des Studienjahres 1905*, Marburg: Verlag des k. k. Staats-Gymnasiums (L. Kralik), 1905, str. 3–35.

Ludwig von Schwabe, *G. Valeri Catulli liber. Recognovit et enarravit Ludovicus Schwabius. Voluminis prioris pars prior: Quaestionum Catullianarum liber I*, Gissae (Gissen): apud I. Rickerum (I. Ricker), MDCCLXII (1862).

Rudolf Westphal, *Catull's Gedichte in ihrem geschichtlichem Zusammenhange*, Übersetzt und erläutert von Rudolf Westphal, Breslau: Verlag von F. E. C. Leuckart (Constantin Sander), 1870².

Povzetek

Med letoma 1904 in 1918 je na Filozofski fakulteti Univerze Karla in Franca v Gradcu doktoriralo sedem slovenskih klasičnih filologov: Karel Verstovšek, Henrik Lončar, Franc Mišič, Edvard Dolinšek, Franc Rostacher, Josip Puntar in Mihael Pinter. Vseh sedem klasičnih filologov je izhajalo iz skromnih razmer; štirje so bili po rodu iz Štajerske (Verstovšek, Dolinšek, Rostacher, Pinter), dva iz Kranjske (Lončar, Puntar) in eden iz Koroške (Mišič). Karel Verstovšek se je v svoji disertaciji ukvarjal s fenomenom Sokratovega dajmonija (δαίμόνιον), po študiju je nekaj časa poučeval, nato se je posvetil politiki, od leta 1921 do smrti leta 1923 pa je znova poučeval. Henrik Lončar je doktoriral na temo Ligdamovih pesmi, po končanem študiju pa je poučeval v Friedeku v Šleziji in nato na gimnaziji v Celju. Franc Mišič se je v doktorski disertaciji ukvarjal z vprašanji, povezanimi s Katulom in njegovim opusom; po končanem študiju je poučeval na različnih srednješolskih zavodih, zelo dejaven je bil med koroškimi Slovenci in veliko je objavljajl v časopisnem in revijalnem tisku. Tematika disertacije Edvarda Dolinška je bil Herondov prvi mimijamb; po končanem študiju je učil na različnih gimnazijah, umrl pa je leta 1914 v bojih na severni fronti. Franc Rostacher je doktoriral leta 1909, v svoji disertaciji pa je obravnaval besedje pri Heziodu; po študiju in udeležbi v 1. svetovni vojni je do smrti leta 1935 učil na mariborski gimnaziji. Osrednja tema disertacije Josipa Puntarja je bilo vprašanje pomena pojmov pravičnost in preudarnost v Platonovem dialogu *Država*; po končanem študiju je deset let poučeval, od leta 1920 do smrti 1937 pa je deloval kot knjižničar študijske knjižnice v Ljubljani. Mihael Pinter se je v disertaciji ukvarjal s problematiko naglaševanja grških tujk v latinščini; o njegovem življenju in delu po končanem študiju ni podatkov. V zbirki univerzitetne knjižnice v Gradcu so se ohranile štiri disertacije slovenskih filologov, ki so doktorirali v obdobju 1904–1918: Verstovškova, Lončarjeva, Rostacherjeva in Pinterjeva. Med predstavljeno sedmerico so bolj znani trije: Karel Verstovšek kot politik in prosvetni delavec, Josip Puntar kot raziskovalec slovenske književnosti in Franc Mišič kot šolnik in vsestranski kulturni in politični delavec. Drugi štirje (Lončar, Dolinšek, Rostacher in Pinter) so delovali kot učitelji in se niso uveljavljali v javnem življenju. Nihče med predstavljenimi se ni znanstveno uveljavil na področju klasične filologije niti ni odločilneje vplival na razvoj slovenske klasične filologije.

Zusammenfassung

Slowenische Doktoren der klassischen Philologie an der Universität Graz zwischen 1904 und 1918

Matej Hriberšek

Zwischen 1904 und 1918 promovierten sieben slowenische Studenten der klassischen Philologie an der Philosophischen Fakultät der Karl-Franzens-Universität Graz: Karel Verstovšek, Henrik Lončar, Franc Mišič, Edvard Dolinšek, Franc Rostacher, Josip Puntar und Mihael Pinter. Alle sieben klassischen Philologen gingen aus bescheidenen Verhältnissen hervor; vier kamen aus der Steiermark (Verstovšek, Dolinšek, Rostacher, Pinter), zwei aus Krain (Lončar, Puntar) und einer aus Kärnten (Mišič). Karel Verstovšek beschäftigte sich in seiner Dissertation mit dem Phänomen des Daimonions des Sokrates (*δαίμόνιον*). Nach dem Studium lehrte er einige Zeit, widmete sich dann der Politik und lehrte von 1921 bis zu seinem Tod 1923 wieder. Henrik Lončar promovierte mit einer Arbeit über Ligdamus Gedichte. Nach seinem Studium unterrichtete er in Friedek in Schlesien und anschließend am Gymnasium in Celje. Franc Mišič beschäftigte sich in seiner Dissertation mit Fragen im Zusammenhang mit Catull und seinem Werk. Nach seinem Abschluss unterrichtete er an verschiedenen Mittelschulen, war unter Kärntner Slowenen sehr aktiv und publizierte viel in Zeitungen und Zeitschriften. Das Thema von Edvard Dolinšeks Dissertation waren die Mimiamben des Herondas. Nach dem Studium unterrichtete er an verschiedenen Gymnasien und starb 1914 bei den Kämpfen an der Nordfront. Franc Rostacher promovierte 1909 und beschäftigte sich in seiner Dissertation mit Hesiods Werken. Nach dem Studium und seiner Teilnahme am Ersten Weltkrieg unterrichtete er am Gymnasium Maribor bis zu seinem Tod 1935. Zentrales Thema von Josip Puntars Dissertation war die Frage nach der Bedeutung der Begriffe Gerechtigkeit und Besonnenheit in Platons Dialog *Der Staat*. Nach seinem Abschluss unterrichtete er zehn Jahre lang und arbeitete von 1920 bis zu seinem Tod 1937 als Bibliothekar an der Studienbibliothek in Ljubljana. Mihael Pinter beschäftigte sich in seiner Dissertation mit der Betonung griechischer Fremdwörter im Lateinischen. Es gibt keine Informationen über sein Leben und seine Arbeit nach dem Abschluss. In der Sammlung der Universitätsbibliothek Graz sind vier Dissertationen slowenischer Philologen erhalten, die zwischen 1904 und 1918 promoviert wurden: die von Verstovšek, Lončar, Rostacher und Pinter. Unter den sieben vorgestellten Philologen sind drei besser bekannt: Karel Verstovšek als Politiker und Pädagoge, Josip Puntar als Forscher der slowenischen Literatur und Franc Mišič als Lehrer und vielseitiger Kultur- und Politikarbeiter. Die anderen vier (Lončar, Dolinšek, Rostacher und Pinter) fungierten als Lehrer und setzten sich im öffentlichen Leben nicht durch. Keiner der vorgestellten Philologen hat sich auf dem Gebiet der klassischen Philologie wissenschaftlich etabliert, noch hat er die Entwicklung der slowenischen klassischen Philologie entscheidender beeinflusst.